

Titulescu mindenkiel tárgyal, csak a kisebbségekkel nem

Titulescu megalakította a koncentrációs kormányt

A koncentrációban a nemzeti parasztpárt, a liberálisok és Jorga vesznek részt, de tárcát kap Bratianu George és Lupu is. Az averescianusok nem vesznek részt a koncentrációban

Az új kormány ma reggel leteszi az esküt

Bucuresti-Bukarest, április 15. Lapzártakor jelenti a Rador hivatalos távirati iroda. Szerdán a késő délutáni órákban Titulescu, Bratianu George, Lupu és Goga látogatást fogadta. Ezután a designált miniszterelnök felkereste Maniut és Ducát, akikkel hosszabban tárgyalt. Ezután Titulescu megjelent a királynál, akinek jelentést tett a tárgyalások eredményéről.

A Rador munkatársának hivatalos helyről nyert értesülése szerint a koncentrációs kormány megalakulhat tekintetbe. A koncentrációban a nemzeti parasztpárt, a Duca-féle liberális párt és Jorga-pártja vesznek részt, de minden valószínűség szerint helyet kapnak az új kormányban Bratianu George és Lupu is. A kormány az Averescu-párt nélkül alakul meg. A kormányban Jorga tárcá nélküli miniszter lesz és tárcát vállal Duca is. Az új kormány ma, csütörtökön már le is teszi az esküt a király kezébe.

Az utolsó 24 óra tanácskozásai

Bucuresti-Bukarest, április 15. (Az Új Kelet tudósítójától.) A politikai válság megoldására vonatkozó tárgyalások a mai nappal érték el kulminációs pontjukat. Szerdán este lejárt a huszonegy óras ultimátum, amelyet az uralkodó igen energikus és határozott formában adott át a pártvezéreknek a keddi délutáni közös audiencián. Amikor e sorokat írjuk, a tárgyalások még folynak s nem lehet tudni pontosan, hogy milyen kimenetelük lesz. Egy azonban bizonyos: feltétlenül Románia fiatal uralkodójának érdeme az, hogy egymáshoz közel hozta azokat a politikai pártokat, amelyek az elmúlt tiz esztendőben egymást marcangolva, irtózatosan nagy károkat okoztak az országnak. Az a tény, hogy Maniu és Duca a mandátumok elosztásáról tárgyalnak egymással s a közöttük lévő világnézeti és koncepció, valamint programbeli különbségek ebben a pillanatban egy 10—15 mandátumot kitevő differenciára szorít koznak csupán, beszédesen mutatja, hogy a felsőbb intervenció nem maradt eredmény nélkül.

Az ország kétségkívül súlyos helyzetben van. Az sem képezheti vita tárgyát, hogy a különböző politikai erők egyesítése és egy közös program alkalmazásában való felhasználása pénzügyi és külpolitikai szempontból egyaránt csak hasznot hozhat az országnak, elérkezett a pillanat, amidőn személyi, vagy programbeli megmondásokat félre kellett tenni az ország magasabb érdekeinek megmentéséért. Más kérdés azután, hogy a pártvezérek valóban őszintén hívei a kolaborálásnak. Amennyiben ugyanis nem belső meggyőződés az, ami őket ezekben a tárgyalásokban vezeti, úgy a nemzeti egység megteremtésére irányuló előkészítések még az utolsó pillanatban is meghiúsulhatnak, — s ha történetesen a koncentrációs kormány létre is jönne, az ország nem sok hasznát fogja láthatni, ha a kormány tagjai saját pártjuk politikáját és mesterkedéseit fogják üzni továbbra is.

Ebben a pillanatban a helyzet az, hogy a két nagy párt: a liberálisok és a nemzeti parasztpárt már megállapod-

Szerdán reggeltől-estig a mandátumok felosztásáról tárgyaltak a pártvezérek

A keddi esti közös audiencián, az uralkodó visszavonulása után a pártvezérek folytatták egymásközötti megbeszéléseiket. Maniu megismételte Duca előtt, hogy a nemzeti parasztpárt több parlamenti mandátumot kér magának, mint a liberálisok, mert megtörténhetik, hogy a két liberális frakció összefog és ebben az esetben túlsúlyba kerülne a nemzeti parasztpárttal szemben.

— De egyébként is — mondotta Maniu — a legutóbbi részleges választásokon, amelyek teljesen szabadok voltak — a nemzeti parasztpárt jelöltjei, ha elenyésző többséggel is, de győztesen kerültek ki.

— De az is megtörténhetik — válaszolta Duca, — hogy Önök összefognak dr. Lupuval és akkor én maradok kisebbségben.

Ezután Titulescu és Duca tárgyaltak egymással. Duca hangsúlyozta, hogy a mandátumok elosztását illetően egyenlő bánásmódot kér a nemzeti parasztpárttal, Titulescu viszont hangsúlyozta, hogy Maniunak igaza van, amikor 15—20 mandátummal többet kér.

Titulescu a királyi palotából lakására hajtatott, ahol azonnal fogadta

Goga felajánlotta a néppárt vezetését Titulescunak

Ilyen körülmények között aligha képzelhető el, hogy Titulescu tárgyalásai békes uton megegyezésre vezessenek. A kérdést az uralkodó intervenciója eldöntheti. Amennyiben ez nem történne meg, úgy marad más két kiút a politikai válságból: liberális-nemzeti parasztpárti koalíció, esetleg Lupu bevonásával, de a néppárt kizárásával és végül a személyiségek kormánya, amely még mindig nem került teljesen le a napirendről. Az utóbbi na-

nak egymás között s a tulajdonképpeni nehézségeket a kis pártok elmulasztott igényei képezik. De akár létrejön a koncentráció, akár pedig más formát fog keresni Titulescu kormányának megalakítására, annyi bizonyosnak látszik, hogy Titulescu miniszterelnöki megbízatása új lapot nyit meg az ország politikai történetében. Kivánatos volna, ha ez az új periódus valóban meghozná az országnak a régen áhított nyugalmat és azt a gazdasági fellendülést, amely nélkül a legnagyobb bizonytalanságnak néz elébe az ország.

A válság kibontakozásának egyes fázisairól szóló tudósításunkat alább adjuk:

Duca látogatását. A két politikus rövid ideig tárgyalt egymással, majd Titulescu Maniu Gyula lakásához hajtatott és egy órán keresztül tanácskozott a nemzeti parasztpárt vezérével.

Program helyett a mandátumok felosztásáról tárgyalnak

Ma délelőtt folytatódtak a tárgyalások, amelyeknek tengerében — mint mondtuk — a miniszteri tárcák és mandátumok elosztásának kérdése áll s csak másodsorban következik a program, amelynek keretében a koncentrációs kormányt megalakítja kell. Még a liberálisok és a nemzeti parasztpárt valahogy megegyeznének egymással. George Bratianu azonban minduntalan hangoztatja Titulescu előtt, ne kívánják tőle, hogy pártjával együtt politikai öngyilkosságot kövessen el. George Bratianu ugyanannyi miniszteri tárcát és mandátumot kíván magának, mint amennyit a régi liberálisok kaptak. Az averescianusok egészen intranzigensek. Hivatalos kommuniké adtak ki, amely leszögezi, hogy „a néppárt továbbra is kitart az összes pártok egyenlő elbánásban való részesítésének elve mellett, a mandátumok elosztását illetően.”

pokban mindenesetre teljes üzemből volt a főváros politikai élete. Soha annyi intrika s annyi kulisszamögötti akció talán még nem történt, mint ezekben a lázas napokban. Ezek között emlegetik azt a tényt is, hogy Averescu marsall másnak engedte át pártjának vezetését. A Curen-tul tudni véli, hogy a marsall visszavonulása Goga intrikáinak tulajdonítható, aki vezére tudta és beleegyezése nélkül felajánlotta a néppárt vezetését Titulescu-

nak. Goga felhívta telefonon az Aradon tartózkodó Goldist és megkérdezte tőle, hogy milyen véleménye volna erről a kombinációról.

Szerdán délelőtt Titulescu lakásán fogadta Luput és Bratianu Györgyöt, majd Maniut és Ducával tárgyalt. Ma délelőtt kellett volna összeülnie a liberális párt végrehajtó bizottságának. Ezt az ülést azonban elhalasztották, állítólag azért, mert Titulescu új proppozícióval akar a pártok elé járulni, a miniszteri tárcák és a mandátumok elosztását illetően.

Az első kormánylista

Jellemző a hangulatra, hogy szerdán délután már különböző neveket is kombinációba hoztak az esetleg létrejövő koncentrációs kormány összetételére vonatkozólag. Eszerint Titulescu a miniszterelnökségen kívül megtartaná magának — a választások idejére mindenesetre — a belügyi tárcát is. A pénzügyminisztérium élére ugyancsak Titulescunak egy bizalmasa kerülne, aki mellékesen szakember is: Zauceanu, aki Románia delgatusa volt a jövátételi konferencián és Párizsban és Genfben különböző pénzügyi tárgyalásokon képviselte az országot. Külügyminiszternek dr. Savel Radulescut emlegetik, Radulescu meghatalmazott miniszteri rangban a külügyminisztérium gazdasági osztályának vezetője. Hosszu ideig magán titkára volt Titulescunak ez az egyébként alig 36 éves fiatalember, akinek a külügyminisztérium élére való kombinálását éppen kora miatt nem tarják valószínűnek. Savel Radulescu ebben az esetben miniszterelnökségi alminiszter volna. A külügyminiszterjelöltök között szerepel Mironescu volt miniszterelnök is, akit állítólag az uralkodó kíván erre a posztra állítani.

Ezen kombinációk szerint a nemzeti parasztpárt a földművelésügyi és igazságügyi tárcákat kapná, amelyeket felosztásának egy taranista és egy erdélyi politikus között. Földművelésügyi miniszter Mihalache, igazságügyminiszter pedig Voicu Nitescu lenne. A liberálisok részére az ipar- és kereskedelmi, valamint a népjóléti tárcákat biztosítanák. A két tárcá élére Tatarescu, illetőleg Saveanu kerülne. A néppárt a közlekedésügyi tárcát kapja, Bratianu György pedig a közoktatásügyi tárcára aspirál, míg Lupu tárcánkülső miniszter lenne.

Hogy ezeknek a kombinációknak mennyi alapjuk van, azt ma természetesen még nem lehet tudni. Amennyiben a pártok közötti megegyezés nem jött létre, úgy a kabinet fizionómiaja egészen másképpen fog kialakulni.

Bucuresti-Bukarest, április 15. A késő éjjeli órákban jelenti tudósítónk:

A tárgyalások az egyes pártvezérek és Titulescu között igen előrehaladott stádiumban vannak. Általános vélemény szerint szó sem lehet arról, hogy diktatura következék és a minimálisra zsugorodtak össze a személyiségek kormányának sanszai is. Különösképpen hatni látszottak a kedélyekre a spanyolországi események, ahol a diktatúra inaugurálása a monarchia összeomlásához vezetett.

A kis pártok változatlanul intranzigensek

Mínt hogy a kis pártok makacs intranzigenciája a felborulással fenyegette a széles koalíció létrehozását, Titulescu előtt csak két választás maradt, vagy a nagy, vagy a kis pártok koncentrációját létrehozni. A londoni követ azonban elsősorban a külföld támogatására számít és ezért erős kormányt szeretne létrehozni. Valószínű tehát, hogy a csütörtökön megalakuló új kormány tengelyében a nemzeti parasztpárt és a liberálisok közötti megegyezés fog állani, bár az sincs kizárva természetesen, hogy az utolsó pillanatban megtalálják a lehetőséget valamely formában arra is, hogy a kis pártokat szóhoz juttassák.

(Folytatása a negyedik oldalon)

Ujból felvetődik a Dreyfus-per

*

Nap-nap után itélnek el és mentenek fel vádlottakat anélkül, hogy különösebb megbotránkozást idézne elő. De ugyilátszik, ha egy zsidó kerül a bíróság elé, ha mindjárt ártatlanul is, akkor annak az „esetnek” még hosszú évek után is visszhangja, mi több áldozatai vannak.

A Dreyfus-per, mely annak idején egymás ellen uszította a különböző pártokat, megmozgatott mérhetetlen tömegeket és valósággal nemzetközi jellegűt öltött, még ma is viták, sőt harcok és verekedések előidézője.

Ez a per nem egy írónak adta kezébe a tollat. Különösen ma, mikor izgató bírósági jelenetek, a színházjáró közönség legnagyobb élvezetét képezik, volt nagyszerű ötlet az eseményt Dreyfus per színpadra hozni. A németül megírt darabot egy francia író: Richepin fordította le és néhány hete a párizsi Ambigu színház műsorán szerepel.

Mint valami sebzett vad, úgy hördült fel a francia „patrioták pártja”, amely egyébként nem más, mint „a királyi rikkancsainak” szövetsége — a camelots du roi — ahogy őket Franciaországban nevezik — és természetesen antiszemitaik.

És megkezdődtek a „Dreyfusardok”, azaz a szocialisták és a zsidók elleni tüntetések, aminek következményeképpen a színház többször volt kénytelen bezárni pénztárait.

A szocialisták, akiknek egykori vezére Jaurès, Dreyfus egyik nagy védője volt, minden erejükkel azon voltak, hogy a darab sikerét biztosítsák. Az ügy olyan komoly jellegűt öltött, hogy még a parlamentben is visszhangja támadt, ahol a szocialisták élénken interpelláltak a patrioták sovinizmusára és rendbontásai ellen. Az újságok megkezdtek a polémiát és misem kellett több, hogy a színház megteljen a kíváncsiak tömegével. A patrioták ezt kedvező alkalomnak tartották arra, hogy megtámadják a zsidókat és szocialistákat. Tömegesen vonultak fel a boulevardokon és lesben álltak a színház mellett, hogy megbosszulják magukat a kiáramló tömegen. Dacára a szigorú ellenőrzésnek, egyeseknek sikerült behatolni a színházba és kedvenc fegyverükkel — hogy ne mondjam a gyávák fegyverével — büzbombákkal ütétek ki a közönséget.

A rend fenntartására kivonult a köztársasági gárda és a rendőrség, de mindez nem riasztotta vissza a nagy „hazafiakat”, hogy ne foglaljanak támadó állást és hogy ne zavarják meg a csendet ordításaikkal. Tervük azonban romba dől, mert a darab végzetlenül a közönség hátsó ajtón távozott és így nem sikerült lecsapniok a zsákmányra.

Mind ezek dacára nem nyugodtak bele a kudarcba, hanem felvonultak a boulevardokon, amely rövidesen véres verekedések színterévé vált. Így lettek újabb áldozatai a híres Dreyfus-pernek, akiket ártatlanul, csupa „patriotizmusból” vertek véresre. Ha ez a hazaszeretet, úgy nem tudnám mi az, amit árulásnak neveznek. Ilyen hazafiaknak, akik honfitársaik élete ellen törnek és megingatják hazájuk jó hírét, el kellene tűnnöök.

Ha még Franciaországban, ebben a demokráta és liberális országban is elkezdnek verni bennünket zsidókat, hova nézhetünk bizakodó szemmel?

A. M.

Női és férfi kalapokat

formál, fest, tisztít és vasal szakszerűleg és jutányosan

HECHT KALAPÜZEM

Cluj, Calea Regele Ferdinand 30. (a nagy vashid mellett). Fiók: Dej, Cal. Traian 9. Dus választék eredeti női kalapmodellekben, engrosban és detailban.

Diáksztrájk tört ki Braunschweigben

Braunschweig, április 15. A braunschweigi állami középiskolákban általános diáksztrájk tört ki. A sztrájkra az adott okot, hogy a közoktatásügyi minisztérium a középiskolák tulsufoltóságára való tekintettel néhány nappal ezelőtt ötven diákot polgári iskolába utalt át. A középiskolákból kizárt tanulókkal szolidaritást vállaltak diáktársai és általános sztrájkot mondtak ki.

Réggel három ezer diák közül mindössze százhuszan jelentek meg az előadásokon. A középiskolák kapui előtt a diákok sztrájkorségei megakadályoz-

ták, hogy azok a tanulók, akik nem csatlakoztak hozzájuk, az előadásokon megjelenhessenek. Több ilyen sztrájk-ört letartóztattak. A környékbeli középiskolák tanulói is bejelentették csatlakozásukat a sztrájkhoz.

A közoktatásügyi minisztérium felhívást bocsátott ki, amelyben szigorú hangozólítja fel a diákságot, hogy hagyják abba a sztrájkot és kijelenti, hogy a minisztérium nem hajlandó semmiféle egyezkedő tárgyalásokba bocsátkozni.

Jabotinszky Vladimir május elején Erdélybe jön

Az eddigi program szerint Kolozsváron, Nagyváradon és Temesváron fog előadást tartani a palesztinai ország-építés aktuális problémáiról

Cluj-Kolozsvár, április 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Május első napjainban kiváló vendége lesz Erdély és Bánát zsidóságának. Jabotinszky Vladimir, a revizionista cionisták vihághírű vezére, aki most európai köruton van, ide is ellátogat és előadást fog tartani Erdély nagyobb zsidó centrumaiban. Jabotinszky, aki tudvalevően megteremtője és egyik vezetője volt annak a zsidó légióknak, amely a világháború idején az angol hadsereg mellett részt vett a törökök elleni harcokban és Palesztina meghódításában, a világ legjobb szónokainak egyike és lebilincselő előadásai még azokra a tömegekre is mély hatással szoktak lenni, amelyek egyébként politikailag nem értenek egyet vele. Mint ismeretes, 1922 óta, miután a Churchill-féle első Fehér Könyvet, mely a Balfour-deklarációban és a mandátumszerződésben biztosított jogok megszorító interpretálását hozta, a cionista szervezet feltételeken elfogadta, Jabotinszky éles ellenzékben

van a cionista vezetőséggel, különösen pedig Weizmannal szemben, aki, szerinte nagy mértékben felelős a Palesztina-kérdésben bekövetkezett sok nehézségért és csalódásért.

Az eddigi program szerint Jabotinszky három erdélyi városban: Kolozsváron, Nagyváradon és Temesváron fog előadást tartani, az Erdélyi Cionista-Revizionista Unió azonban szeretné ezt a programot úgy kibővíteni, hogy a kiváló cionista vezérégyéniség Aradot, Marosvásárhelyt, Brassót, Szatmárt, Máramaroszigetet, esetleg Lugost, Petrosényt is meglátogassa. Amennyiben ezek és más városok is igényt tartanak arra, hogy Jabotinszkyt meghallgassák, bejelentésük alapján az Unió igyekeznék fog a programot az összes kívánságnak megfelelően módosítani. A kolozsvári első előadást valószínűleg május 5-én fogja megtartani Jabotinszky, akinek méltó fogadtatására már folynak az előkészületek.

Négy püspök, Klebelsberg miniszter és 5000 gyászoló részvételével temették el a pesti zsinagógai merénylet áldozatát

A súlyosan sebesült Taglich Náthánt átszállították a zsidó kórházba

Budapest, április 15. Páratlanul őszinte, nagy részvétel mellett, a zsidó szolidaritás hatalmas demonstrációja közben adták át a földnek a dohányuccai templomi merénylet ifjú vértanúja: Roth Jenő testét a földnek. Hétfőn délelőtt 11 óra tájt tüzték ki a temetőt, de a rákoskeresztúri új zsidó temető környéke már tíz óra tájban valószínűleg feketélt az embertömegtől. Asszonyok, leányok, ifjak és férfiak a meghatottság könnyeivel álltak körül a hősök parcellája előtti teret. Az egyházfejedelmek közül elsőnek Raffay Sándor evangélikus püspök érkezett a temetőbe, majd gyors egymásutánban követték: Mészáros János róm. kath. püspök, érseki helynök, Jézán Miklós unitárius és dr. Ravasz László református püspök.

Néhány percelt tizenegy óra előtt érkezett gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter, dr. Ripka Ferenc főpolgármester, akiket a pesti hitközség előljárásága fogadott, élén Stern Samu elnökkel. Ott volt még Gerlőczy Károly min. tanácsos, a kultuszminisztérium zsidó ügyének előadója, Bezzegh Huszágh Miklós főkapitány és a zsidó élé valamennyi reprezentánsa.

Kétszázötven díszruhás rendőr állott sorfalat a temető bejáratától a mártirparcellában ázott új sírhelyig. A ravatal előtt fekete szőnyeggel borították be a pázsitot és ott foglaltak helyet a megjelent közéleti kiválóságok. A koporsó körül zsidó cserkészfiúk állottak díszőrséget, közvetlenül mellettük Roth Jenő mélyszéles gyászba tört három fiúve.

Abrahámsohna Manó főkéntor ajkain mélyszéles erővel tört utat az El mólé rachamim szívbé markoló ősi melódiaja, szem nem maradt szárazon a hallgatóság körében. Ezután Hevesi Simon vezető-főrabbi lépett a rögtönzött szöszékre és ragyogó ékesszólással adott hangot a zsidó fájdalomnak, hogy a gyermekmártirnak ifjú életével, ártat-

lanul kiontott vérével kellett megszentelnie a zsinagógát, majd drámai erővel fordult a megjelent főpapok és közéleti kiválóságok felé, annak a reményének adva kifejezett, hogy „a mesterségesen táplált ellenézés kínos és gyöttrő hatalma alól” segítsék szabadulni az ártatlanul szenvedő zsidóságot. „Elérkezett az idő — mondotta — amikor ki kell oltogatni a gyűlölet lángját és meg kell gyújtani a szeretet és igazság mécsesét.”

Stern Samu hitközségi elnök lépett ezután az emelvényre: „A te porladó tested — mondotta — ott fog pihenni azok között, akik mártírhaltat haltak felekezetiért és hazájukért. Nem ég a mi szívünkben a bosszúvágy lángja, mi a megértést reméljük és a vigaszt keressük. Nyugodjál békében, emléked ott lesz megörökítva hitközségünk tábláján, ahová azok neveit vessük, akiket sohasem szabad elfelejtenünk...”

A nagyhatású beszéd után a három Roth-testvér és az előljáróság tagjai vállukra emelték a koporsót és a nyitott sírhoz vitték. A koporsó mögött a kultuszminiszter, a négy püspök, Hevesi főrabbi, a hitközség elnöke és a notabilitások haladtak. Dr. Hevesi Ferenc rabbi emelkedett szellemű imát mondott, hogy az ifjú mártír sírja felett virágozzék ki az engesztelődés szelleme, szünjék a gyűlölet és diadalmaskodjék a szeretet a földön.

A két pap göröngyöt dobott a koporsóra, utánuk zokogva a három árva küldötte utolsó bucsúját a testvér után, majd sorjában odajártak a sír elé: a négy püspök, a kultuszminiszter, a hitközség elnöke, az előljáróság tagjai, a testvér-hitközségek és intézmények küldöttei és a szokásos ősi szavak kísértében ők is göröngyöt dobtak a koporsóra. Ravasz püspök is hangosan mondotta: „Ki ófor áto vead ófor tósv... Porból letté, porrá leszle.”

Mélyszéles megindultság közben osztott széjjel a gyászoló közönség. A püspökök ismételtén kifejezték mélyen átérzett részvétüket Stern Samu hitközségi elnöknek, aki a temetőből egyenesen a Rókus-kórházba sietett a merénylet mássik áldozatának: Taglich Náthának a betegágyához. Szeretetteljes szavakkal vigasztalta a nagybetegét és aggódo családját, majd nyomban intézkedett, hogy Taglichtot — amennyiben az orvosok megengedik — szállítsák át a zsidó kórházba, ahol külön szobában helyezik el és a leg gondosabb orvosi felügyelet alatt igyekezzenek őt megmenteni az életnek. Egyben az iránt is intézkedett, hogy családját mentesítsék az anyagi gondoktól és úgy lássák el, hogy a világ egyik legnagyobb hitközsége láthat el valakit, aki mártírságot szenvedett érte...

Avercsenkő-lekszikon

*

Avercsenko, az emigrációban élő nagy orosz humorista néhány irodársáival együtt humoros lexikont szerkesztett, mely nem versenyezhet teljesség tekintetében a többi lexikonokkal, de kétségtelenül tanulságos és mulatságosabb, mint amazok. Ebből közlünk néhány fejezetet.

Alkohol: A burgonyából vonják ki. Ezzel ellentétben minden oda irányuló kísérlet, hogy az alkoholtól burgonyát vonjanak ki, eredménytelen maradt.

Athene: a bölcsesség istennője. Jupiter fejből született. Ő az egyetlen nő, aki tudja, hogy ki az apja, de nem tudja, hogy ki az anyja.

Bolha: állat, melyet az állatkertben lehet látni. Néha az oroszlan ketrecben is. De ez az állat oly kevésbe kerül, hogy a legszegényebb családoknál is találhatók.

Bálaám számar: azért lett híres, mert megtanult beszélni. Manapság a számarak, akik beszélni tudnak, már egyáltalában nem ritkaságok.

Bulldog: kutya és pisztoly. Mind a hangjukban, mind az általuk okozott hatásban merőben különböznek egymástól.

Diabetes: kis cukorgyár az emberi szervezetben.

Dalvalagir: A Hymalája egyik csúcsa. Annak előtte 25.750 méter magas volt, de ma bizonyára sokkal magasabb, mert azóta senkinek se jutott eszébe, hogy a rákoddott port lesöpörje.

Dana: Acrisius leánya, aki Jupiter aranyeső alakjában látogatott meg. Ma már a hasonló látogatások sokkal egyszerűbben folynak le.

Egyszarvu: Legendás állat, lóalakú, egy tüdővel és egy fekete szarvval a homlokán. Ennek az állatfajnak a himjeit a nősténynek csak félig csalják meg.

Fogak: az emlősöknek az a hely, ahol a fogfájás jelentkezik. A halak, hüllők, madarak nem ismerik a fogfájást. A fogak aranyból vagy porcellánból vannak. Valaha csontból is voltak, amint az a mumiákon látható.

Filantropia: emberszeretet. Például az a nő, aki szerelmes egy fiatalemberbe, emberszerető.

Horog: kis villácska melybe a buta halak beleharapnak.

Grafológia: az a művészet, melynek segítségével a kézírás alapján megállapítjuk egy ember jellemét. Ha például az alábbi levelet kapjuk: „Igen tisztelt uram, ha legközelebb látom fölpofozom önt”, akkor a grafológiában jártas egyén egy kis vizsgálat után rájön, hogy a levél írója lobbanyékony és kevésbé mérsékelt egyén.

Ideál: régi, divatjamult szó, melynek jelentése ma teljesen ismeretlen. Valami szépet és magasztost jelezhetettek vala hajdan, különben az emberek nem vétettek volna ellene.

Ibisz: madár, melyet a Nilus krokodiljai fogpiszkálólul használtak. Ilyesmi csak Egyiptomban fordul elő, ahol nincs csenek fák és tollak.

India: olyan földrész, ahol csak bölcsök, maharadzsa és fehér elefántok tanynaznak. Aki tengeren akar Indiába jutni, annak elegendő, ha Angliába száll hajóra.

Kenguru: ausztráliai állat. Ló helyett használják, mert óriási gyorsaságot tud kifejteni. A kenguru azonban többnyire magában szalad, mert az ausztráliaiak annyira bámulják gyorsaságát, hogy elfelejteneik rá fölszállni.

Maghellan szoros: Amerikát választja el a tüzföldtől. Ha ez a szoros nem volna, Amerika már régen leégett volna.

Megalómánia: sajátos lelkibetegség. A beteg többnyire úgy gondolkozik, hogy inkább lesz elnökigazgató, miniszter, mint falusi bakter.

Una

Alfonz má Teljes

Párizs, április 15. Alfonso spanyol király infáns és Miret szeti miniszter 9 órakor el is külföldre távozik, hogy Cadiz, es kikötővárosok, felé vette utját valamelyik hajóra száll. A lád többi tagja Madridot. A l tok szerint Al dekrétumát megságra. Lehetség nem is foglalt

de az uralk mondás szób

Aznar tengern Romanonez gr a késő délután palotából, Alca vezért keresté király lemondá

A republiko felszólította hatalom átad este beállana rakból távozn forradalmat bosszúállás, átvétele nélkül

Drámai fordula izgató jelenete államférfiak es a tengernagy es hajlandóknak szabad távozásá hatalom átadása nyomban között tükai elvarható lük az új köztár rid összes közép már bíborvörös, lengenek. Szerő házán lesz az u iktatása.

Egyébként Al köztársasági k republikánusokból és polgári kö meg.

Szoci polgá

Madrid, április 15. köszönt király szeti miniszter infáns kíséretében ton megérkezett Cartagenába, ahol lehet tudni, hogy vesz.

A királyné és éjszakát még reggel a hendaye elutaztak Francia ságra való átmen csaknem teljes rendben ment vé man sem történt zavarás.

Alcalá Zamora kormányfő rádi országot népehez, rend és nyugalom

Az új kormány városházán hiv málta a köztá és távirati utó tek a vidéki csaival s utasító foglyok azonna

A kormány am jelen

Az esetleges végett a kormány

Unamuno, a világhírű író lesz a spanyol köztársaság első elnöke

Alfonz már el is hagyta Spanyolországot. Amnesztiát kaptak az összes politikai foglyok. Teljes már a rend Spanyolországban. Alfonz valószínűleg Angliában telepszik le

Párizs, április 15. A leköszönt Alfonz spanyol király Don Carlos Alfonz infáns és Miranda herceg volt tengerészeti miniszter kíséretében tegnap este 9 órakor el is utazott Madridból, hogy külföldre távozzék. Nem lehet tudni, hogy Cadiz, esetleg Cartagena spanyol kikötővárosok, vagy pedig Portugália felé vette útját, de valószínű, hogy valamelyik kikötőben reá váró angol hajóra száll. A királyné, a királyi család többi tagjai szerdán hagyják el Madridot. A lapokhoz érkezett táviratok szerint Alfonz király lemondási dekrétumát még nem hozták nyilvánosságra. Lehetséges, hogy a lemondást nem is foglalták írásba.

de az uralkodói jogokról való lemondás szóbeliség mellett is teljes érvényű.

Aznar tengerengy, miniszterelnök és Romanonez gróf, volt külügyminiszter a késő délutáni órákban távoztak a palotából, Alcala Zamorra köztársasági vezért keresték fel s közölték vele a király lemondási szándékát.

A republikánus vezetőpolitikusi felszólította a kormányfőket a hatalom átadására, még mielőtt az este beállna s a munkások a gyárakból távoznának, mert a győztes forradalmat nem vezérli ugyan a bosszúállás, de a hatalom sürgős átvétele nélkül a rendet nem garantálhatnák.

Dramai fordulatokban gazdag, idegizgató jelenetek közben folyt le az államférfiak eszmecseréje, míg végre a tengerengy és a volt külügyminiszter hajlandóknak nyilatkoztak a király szabad távozásának kikötése mellett a hatalom átadására. Alcala Zamorra nyomban közölte az eseményeket politikai elvárásaival s megalakította velük az új köztársasági kormányt. Madrid összes középületein az esti órákban már biborvörös, sárga, piros trikolórok lengenek. Szerdán a madridi városházán lesz az új kormány hivatalbaiktatása.

Egyébként Alcala Zamorra spanyol köztársasági kormánya konzervatív republikánusokból, szociáldemokratákból és polgári köztársaságiakból alakult meg.

Szocialista lett Madrid főpolgármestere

Madrid, április 15. A trónjáról leköszönt király Miranda volt tengerészeti miniszter és Bourbon Fernando infáns kíséretében ma hajnalban vonaton megérkezett a délspanyolországi Cartagenába, ahol hajóra szállott. Nem lehet tudni, hogy a hajó milyen irányt vesz.

A királyné és többi gyermekei a mai éjszakát még Madridban töltötték s reggel a hendayei vonatra szállottak s elutaztak Franciaországba. A köztársaságra való átmenet az egész országban csaknem teljesen incidensmentesen, rendezetten ment végbe. Az éjszaka folyamán sem történt sehol jelentősebb rendzavarás.

Alcalal Zamorra, az új köztársasági kormányfő rádióbeszédet intézett az ország népéhez, melyben mindenkit a rend és nyugalom megőrzésére intett.

Az új kormány este a madridi városházán hivatalosan is proklamálta a köztársaságot. Telefonon és távirati uton érintkezésbe léptek a vidéki városok községtanácsaival s utasítást adtak a politikai foglyok azonnal szabadon engedésére.

A kormány amnesztiarendeletere ma jelenik meg.

Az esetleges vérontások elkerülése végett a kormányzat Madridban és

Barcelónában elrendelte az ostrom-állapotot.

A munkásság az esti órákban tömegtüntetést rendezett Madrid uccáin. A köztársasági trikolóron kívül feltűntek a menetben a kommunisták vörös zászlói is.

Madrid új főpolgármestere a szociáldemokrata Zaboron lett.

A szociáldemokrata párt vezetősége ülést tartott, amelyen szélsőségesek próbálkozásai esetére bármely időpontban 100 ezer fegyverest ajánlott fel a

Berenguer csak az erőszaknak enged

Madrid, április 15. Berenguer, a lemondott Alfonz király utolsó kormányának hadügyminisztere megtagadta a hadügyminisztérium átadását.

Az új kormányzat még nem alkalmazott kényszereszközöket az átadást megtagadó Berenguer ellen. A spanyol arisztokrácia számos családja a bekövetkező események miatt ultra kelt Franciaország felé. Este hat órakor a külföldi államokkal a táviróösszeköttetések megszakadtak. Párizsi jelentések szerint a spanyol emigránsok egy csoportja elutazott Franciaországból a spanyol határvidékre, hogy hazájukba visszatérjenek.

A Daily Mail madridi jelentése szerint Berenguer volt hadügyminiszter nem akarja átadni a hadügyminisztériumot Alcalal Zamorra kormányának. Ugylátszik, elkerülhetetlen a fegyveres erővel való felvétel a hadügyminisztérium ellen.

Alcalal Zamorra ma délelőtt átvette a miniszterelnökséget. A Morningpost szerint Alfonz kiáltványt hagyott hátra legbizalmasabb híveinél, amelyet most, hogy a király az országot akadálytala-

kormányának.

London, április 15. Gibraltari jelentés szerint Alfonz, a trónjáról leköszönt spanyol király ma hajnalban kíséretével

4 óra 5 perckor Cartagenában a Prince de Bourbon hajó fedélzetére szállott.

A part elhagyásakor az emberek éljeneztek a királyt, mire ő Spanyolországot élte. A hajó elhagyta a kikötőt. Utjának célja egyelőre ismeretlen.

nul elhagyhatta, nyilvánosságra hoznak.

Április 14: nemzeti ünnep

Madrid, április 15. A köztársaság első kormánya amnesztiát ad a felség sértésért államellenes és sajtóvétségekért bebörtönzött foglyoknak.

A polgári gárda egész éjjelen át őrizte a királyi palotát, ahol a királyi családnak még Madridban maradt tagjai az éjszakát töltötték. A tüntetők távoztása az új kormányzat utasítására történt mert kimélni akarták a távozni készülő királyi család érzékenységét.

A felhivatalos Fabra távirati iroda jelenti, hogy Spanyolországban teljes a rend és nyugalom.

Április 14-ét, a király lemondásának napját a köztársasági rezsim nemzeti ünnepnapra deklarálja.

A Journal madridi távirata szerint a spanyol köztársaság első elnöke valószínűleg Unamuno író lesz.

A polgári gárda, amely a király lemondásának nyilvánossághozataláig kitartott királyhűsége mellett, most alátette magát a köztársaság vezetőinek

s ma reggeltől vörös karszallagosan teljesít szolgálatot.

Alfonz Angliában telepedik le

London, április 15. A walesi herceg a spanyolországi államformaváltozás miatt megváltoztatta azt a szándékát, hogy az európai part elérése után Lisszabonból repülőgépen Madridba utazzék és ott a repülőtéren közbelső leszállást végezen. A herceget igen meglepte a spanyolországi események híre.

Angol udvari körökben egyébként bizonyosra veszik, hogy a spanyol királyi család Angliában telepszik le.

A londoni City köreiben úgy tudják, hogy Alfonz király vagyonának jelentős részét angol vállalkozásokba fektette.

Madrid, április 15. Ma közzé tették Alfonz király bucsukiáltványát, melyben hangoztatja, hogy nem akarta a felelősséget vállalni azért, hogy népe akaratával szembe helyezkedjék, ezért választotta a trónról való lemondást. Mint mindig, úgy ez alkalommal is az ország boldogulását tartotta szem előtt.

Párizs, április 15. Barcelónában, amikor még nem vált ismeretessé, hogy az új kormány átvette az ország felett a főhatalmat és nem ismerték a politikai foglyok kegyelemben részesítéséről szóló intézkedéseket, nagy tömeg megostromolta és felgyújtotta több pontján a központi fogházat.

A fogházigazgató erre kénytelen volt személyválogatás nélkül minden foglyot, még a közönséges bűntetteket is, szabadon engedni.

Atakot intéztek a rendőrség ellen is s itt meg akarták semmisíteni a daktíloszkópiát osztályt. A karhatalom kénytelen volt a tömeg ellen fegyverét használni. A lövöldözésben sok sebesülés fordult elő.

Párizs, április 15. A jobboldali francia lapok nagy aggodalommal fogadják Alfonz király távozásának híreit. Attól tartanak, hogy a monarchia vége Spanyolországban az állandósuló forradalmi anarchia kezdetét fogja jelenteni. A szélső baloldali „Humanité” annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a forradalom rövidesen balra tolódik el és elkövetkezik Spanyolországban a proletáriátus diktatúrája.

Ejféli támadás a bukovinai Suceava község zsidó lakossága ellen

Bucuresti-Bukarest, április 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Dimineata” jelentése szerint a srojinemegyei Suceava község a feltámadás éjjelen sulyos antiszemita zavargások színhelye volt. Cuzista agitátorok által felheccelt parasztok pontosan éjjélkor kövekkel és botokkal felszerelve bejárták a falut s az összes zsidó házak

ablakait bevették, ezután betörték néhány házba, felzavarták álmukból az alvó zsidó családokat s házakat pedig lerombolták, porrázuzva mindent, ami a kezük ügyébe akadt. A zsidó lakosság körében irtózatot pánik tört ki. Segítségért kértek a helybeli csendőrs vezetőjétől, aki azonban kijelentette, hogy tehetetlen a tömeggel szemben.

A csernovici tartományigazgatóság táviratilag kért felvilágosítást a stromjineti hatóságoktól a történetekre vonatkozólag. A Dimineata követeli, hogy a belügyminisztérium rendelkezjen az sürgős vizsgálatot a suceavai pogroméjszaka ügyében és hivatalos kommunikációba hozza a történeteket a közvélemény tudomására.

Megkezdték a tanukihallgatásokat a düszszeldorfi tömeggyilkos borzalom-perében

Düszszeldorf, április 15. A düszszeldorfi tömeggyilkos bűnper tárgyalásának első napján hajmeresztő részletek kerültek nyilvánosságra a vádlott öszinte vallomásából. Nyilvánvalóvá vált, hogy Kürten lelki életének, amennyiben erről egyáltalában beszélni lehet, különböző komponensei vannak és pedig szadizmus, fetisizmus és beteges feltűnési vágy. Mindezek szászszáralékos felfokozásban. Kürten jól tudja, hogy lelki élete a legrettenetesebb emberi borzalmak gyűjteménye és erre bizonyos mértékig büszke is, úgy, hogy több ízben szenvedéllyel beszél saját lelkületéről, különösen, amikor azt mondja, hogy ebbe a lelki utvesztőbe még az orvostudomány sem fog soha bepillantást nyerhetni.

Beszédközben arcszíne sokszor változik, a halványosság pirosságának ad helyet, majd ismét halotthalvány lesz. A kezei, amelyek rettenetes idomuak és kellemetlen hatást keltenek, remegve mozognak, a fejével kigyószzerű mozdulatokat tesz. Azt lehetne hinni, hogy valami bűnbánatféltérez vagy saját tetteitől való utálat fogja el. De erről szó sem lehet. Éppen ellenkezőleg. Kürtennek, mint már tudjuk, nem volt elég a gyilkosság maga, nem volt elég a legszörnyűbb tett, neki utólag kellett kiélvezni tettének hatását. Még most

is, a bíróság előtt szadisztikus ösztönének hatása alatt van, élvezi a rettenetet és azt a borzalmat, amit szavai keltenek. Kiderült, hogy a gyilkosság maga nem mindig elégitette ki és ilyenkor gyors egy másutánban követett el több gyilkosságot, hogy végre megtalálja azt az enyhülést, amelyet minden rettenetes tetténél keresett. Simogatta a véres sebeket, vágkált a vérben. Különös szeretettel simogatta a fejhez véresen tapadó haját. Ezt ő úgy fejezi ki: „a hajjal foglalkoztam”.

Jellemző lelkierejének csodálatos komplkáltságára, hogy bizonyos gavallériával beszél áldozatairól. Megemlíti, hogy milyen tisztességes, rendes leányok voltak és csak az volt a balsorsuk, hogy vele összekerültek. De ez a részvétnek egyetlen szava, különben rettenetes objektivitással mesél el minden egyes borzalmas részletet.

A tárgyalást vezető elnök hallatlan udvariassággal és nyugalommal beszél Kürtennel, éppen úgy, mint egy másik közönséges emberrel. Ezzel biztosítja a tárgyalás nyugodt atmoszféráját. Viszont Kürten, aki nagyon sokat ad a formákra, az udvariasságot szintén udvariassággal viszonozza. Ebben az udvarias tónusban, amely társadalmi beszélgetéshez hasonlít, bontakozik ki a különböző tettek ször-

nyü árnyékai.

Kürten olyan egykedvűséggel beszél, mint aki leszámolt az étellel és teljesen tisztában van a reavárho konzekvenciákkal. Most már nem is az a szándéka, hogy megszabaduljon a halálbüntetéstől, hanem örökidőre be akarja véteni magát az emberiség emlékezetébe. És ezért talán színezi is kissé szörnyűsége tettét.

Vallomása ezzel befejeződik. Az elnök bejelenti, hogy van még egy egész sereg eset, mind részletes megvitatásra szorulna, de miután ezek nem végződtek olyan sulyosan, eltekintenek a részletes tárgyalásoktól, majd az egyes tanuk fognak beszélni ezekről a kisebb ügyekről. Sor kerül az első tanu kihallgatására, akit Hollandiából idéztek meg a tárgyalásra. Egy jólöltözött, körülbelül harmincéves nő áll a bíróság előtt. Elmondja, hogy van találkoztott egy sötét uccában Kürtennel. Kürten rátámadt, együtt begurultak egy árokba, Kürten rátérdelt és fojtogatni kezdte. Ő kilátolni kezdett, mire emberek közeledtek. Kürten elmenekült, de előbb még sulyos sebet ejtett rajta. Az elnök megkérdezi a tanut, hogy felismeri-e támadóját, de a leány azzal válaszol, hogy olyan sötét volt, hogy nem tudja felismerni.

A főtárgyalás folytatását ezután másnap délelőtt kilenc órára halasztották.

6-lekszikon

igrációban élő nagy néhány író társával kiközt szerkesztett, zhet teljesség tekintonokkal, de kétség és mulatságosabb, ol közülünk néhány

onyából vonják ki minden oda irányuló koholból burgonyát nyitelen maradt.

ségistennoje. Jupit Ó az egyetlen nő, a apja, de nem tudja,

lyet az állatkertben az oroszlan ketrec at oly kevésbe kerül, b családnak is ta-

azért lett híres, szelni. Manapság a szelni tudnak, már tkaságok.

és pisztoly. Mind a az általuk okozott különböznek egymás-

korgyár az emberi

malája egyik csuca. méter magas volt, kkal magasabb, mert ottott észébe, hogy a pörje.

leánya, aki Jupiter látogatott meg. Ma gátások sokkal egy-

ndás állat, lólaaku. fekete szarvval a állatfajnak a himk félig csalják meg.

ösöknél az a hely, lentkezik. A halak em ismerik a fogfá-lyból vagy porcellán- esontból is voltak on látható.

rszeretett. Például es egy fiatalemberbe-

eska melybe a buta

művészet, melynek ás alapján megáll-állémét. Ha például pjuk: „Igen tisztelt b látom fölpofozom

ógiában jártas egyén án rájön, hogy a le-ony és kevésse mér-

amult szó, melynek em ismeretlen. Vagasztost jelezhettek en az emberek nem

e. helyet a Nilus kroke- használtak. Ilyesm fordul elő, ahol nim-

rész, ahol csak böl- s fehér elefántok ta- ren akar Indiába

ó, ha Angliába száll

liai állat. Ló helyett ási gyorsaságot tud n azonban többnyire pert az ausztraliák vorsaságát, hogy el-

lni.

Amerikát választja a ez a szoros nem régen leégett volna- jatos lelkibetegség- gy gondolkozik, hogy gázgató, miniszter,

Tizenhat év alatt nyolcvanmillió dollárt fordított a Joint zsidó szociális célokra

Lezajlott a Joint Distribution Comitee amerikai kongresszusa

Newyork, április 15. Közölte az Uj Kelet, hogy március végén az amerikai Joint Distribution Comitee delegátusai Newyorkban konferenciát tartottak, amelyen a Joint titkára, Josef C. Hyman betérjesztette jelentését a Joint eddigi munkásságáról. A jelentést most tették közzé. A tizenhat év óta működő Joint ezen idő alatt a legnagyobb zsidó jóléti szervezetté fejlődött és működése kiterjedt negyven országra. 1914-től 1921-ig a Joint elsősorban közvetlen segítséget nyújtott: körülbelül 37 millió dollárt. 1921-től 1930-ig a Joint Distribution Comitee már főképpen az egzisztenciájuktól megfosztott zsidók szociális és gazdasági újjáépítését vette tervebe. A nagyarányú munka 41 millió dollárba került a Jointnak. A különböző munkaterületek számára öt bizottságot jelöltek ki: a gazdasági újjáépítés bizottságát (elnök: Herbert H. Leimann); az árva és gyermektámogatás bizottságát (elnök: dr. Solomon Löwenstein); az orvosi gondoskodás bizottsága (elnök: dr. Bernhard Flexner); a kulturbizottság (elnök: dr. Cyrus Adler); az emigránsok bizottsága (elnök: David M. Bressler). A nemrégiben elhalálozott Louis Marshal az orosz zsidóság istápolását célzó speciális bizottságnak volt az elnöke.

A Keleti tengertől a Fekete tengerig

Az emigrációs bizottság működési terét kiterjedt a Keleti tenger és a Fekete tenger közötti országokra, Lettlandtól egészen Romániáig és Törökországig. Ez a bizottság szoros kapcsolatban dolgozott az ICA-val. Az utóbbi tíz évben az ICA és a Joint 1 millió 925 ezer dollárt adott ki a menekültek érdekében.

A vallási és kulturális segélyakció kiterjedt kétezer vallási, kulturális és világi tanintézetre Kelet-Európában. A segélyezett tanintézetek diákjainak száma 250 ezer volt. Szubvenciót kaptak a jesivák, a talmud tórák, Palesztina különböző közép- és elemi iskolái, továbbá a newyorki Ezras Thora alap és mások. 1930-ban a Joint 173 ezer dollárt adott ki különböző kulturális és vallási célokra. A kulturbizottság 1921 óta 2,950.000 ezer dollárt adott ki.

Közegészségügyi munka

A Joint orvosi és közegészségügyi osztálya egyedül Lengyelországban 1921-től 1923-ig 216 fűrdőt, 66 kórházat, 67 menházat és 9 szanatóriumot építtetett, vagy szubvencionált, vagy felszerelt. Reorganizálták a Joint pénzén a lengyelországi zsidók egészségügyi védelmének társulatát. Hasonló társulatokat támogatott az oroszországi határállamokban is. Lengyelország zsidói közegészségügyi és orvosi célokra 62.650 dollárt kapott, a határországok 31.500 dollárt. Az utóbbi években Kelet-Európában a Joint zsidó egészségügyi célokra, — amelyeket azonban sok esetben nemzsidók is élveztek — 2.072.000 dollárt adott ki. Palesztinában, ahol a Joint a kormány egészségügyi osztályával vállat vállba kötött, a malária kutatása és kizűrtése érdekében Amerika cionista szervezeteivel együtt 1921 óta 536 ezer dollárt folyósított orvosi és közegészségügyi célokra. Szubvencionálta továbbá a jeruzsálemi héber egyetem higiéniai osztályait. Oroszországban a Joint segítségével 63 orvosi segélytársulatot léptettek életbe. Sikerült 42 poliklinikát, öt kórházat, 10 szülészeti intézetet, 1 tuberkulotikus szanatóriumát és 51 gyermeknek való napkurázó helyet léte-

síteni. 1924 óta Oroszország zsidói 56 ezer dollárt kaptak gyógycélokra.

Árvagondozás

A zsidó árvagondozásnak 60 százalékat vállalta a Joint Distribution Comitee. 1925 óta Lengyelország árvái irányítását a háborús árvák szövetsége vette át. A Joint közvetlen gyermek-gondozása helyébe lassanként a helyi árvagondozó csoportok szubvencionálása lépett. 1921 óta Kelet-Európa árvái és proletárgyermekei segélyezésére 3 millió 900 ezer dollárt adott a Joint. Palesztinában a Joint körülbelül 4000 árvának a gondozását vállalta és ugyancsak a Jointnak köszönhetik ezek az árvák a különböző hivatásra való kiképzésüket. Ez a munka a Jointnak 1,023.000 dollárjába került. Ukrajnában és Fehéroroszországban az éhínség idején 300 ezer zsidó árva szorult segélyre. Ezeknek csak egyharmadát

tudták a helyi zsidó organizációk ellátni. Az oroszországi éhínség idején a Joint gyermekek élelmezésére 2,630.000 dollárt adott és 30 ezer gyermeket helyezett el különböző intézetekben. A gyermekek istápolását kisebb méretekben ezidőszert a dr. Josef A. Rosen vezetése alatt álló Agro-Joint folytatja.

Építkezések és szövetkezetek

1920 májusában alapították a Joint újjáépítő bizottságát. Ez a bizottság a háboru alatt Lengyelországban, Litvániában, Bukovinában, Lettlandban, Csehszlovákiában és Szalonikiben elpusztított 12 ezer házat építtetett újra. Erre a célra eleinte az újjáépítő bizottság, később a Joint Reconstruction, Foundation közel 1 millió dollárt bocsátott kölcsön formájában a károsultak rendelkezésére.

A foglalkozások átcsoportosítását vállalva végezte a Joint az ICA-val és az ORT-tal. 52 szakiskola működik, azonkívül számos ipari tanfolyam, műhely és tanoncotthon működik különböző országokban a Joint égisze alatt 8000 tanítvánnyal. Tizenhárom országban 760 hitelszövetkezetet támogat a Joint 225.000 taggal. A hitelszövetkezetek kiegészítői a Gomilet Cheszed pénztárak.

Szentgyörgyi Istvánt zsufoolt ház ünnepelte kilencvenedik születésnapja alkalmából

A művész gyengélkedése miatt nem jelenhetett meg a színpadon

Cluj-Kolozsvár, április 15. Kedden este a Magyar Színház telt háza előtt ünnepelték a legöregebb magyar színészt, Szentgyörgyi Istvánt, életének kilencvenedik évfordulója alkalmából. Az ünnepségeket azonban nem lehetett az ünnepelt jelenlétében megtartani. Szentgyörgyi István ugyanis gyöngéledő és kicsi Ferdinánd király uti házában feküdt influenzában.

A színházban Janovics Jenő dr. igazgató olvasta föl a jubiláns megleghangú üzenetét. „Kedves Jenő Barátom! Betegségemmel — írja a kilencvenéves művész — végtelen megfontolt attól, hogy tisztelőim által rendezett jubiláris előadásomon megjelenhessek. A teströnc itthon maradt, de a fájó szív és gyötrődő lélek ott hánykodik és vergődik a dobogón köztetek. Itthon a régi és közelmúltban, hol a kolozsvári színház a magyar és általános kultúra nevében zászlót bontott, a zászlóra írott

harcosok között hatvan éven keresztül egy szív mindig helyet foglalt. A zászlót az idő foszlányokká tépte. A rajta levő nevek viselőikkel együtt a feledés homályába merültek! A zászló szerte-foszlott, csak rudja maradt emlékül. Ezt a zászlórudat egy 90 éves vén harcos tartja a szikár csontos kezében és átadja Nektek ifju nemzedék. Tűzettek reá új zászlót!”

A levelet megilletődött hangulatban hallgatta a közönség. Ezután Kovács Dezső író, a református kollégium igazgatója átértett szép beszédében méltatta Szentgyörgyi Istvánt az embert és művészt.

A beszédet Zilahy Lajos „Süt a nap” című vígjátéka követte, amelyben Szentgyörgyi Istvánnak szántak paraszt szerepet. Az együttes méltó, szép játékot produkált és ébren tartotta a közönséget a jubiláris est megindítóan szép hangulatát.

Kolozsvári versenyzők szép sikere a gyulafehérvári Unirea ping-pong versenyén

A Haggibbor és a Románia egyenlő pontszámmal nyerték a versenyt

Alba-Iulia-Gyulafehérvár, április 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A gyulafehérvári Unirea Sport Egylet román husvétkor rendezte meg országos ping-pong versenyt, amelyen a helyi versenyzőkön kívül Kolozsvár, Marosvásárhely és Déva legjobb pingpongozói vettek részt. A versenyen heves küzdelem után a kolozsvári versenyzők győztek, akik közül szép eredményeket értek el a Haggibbor pingpongozói. A Haggibbor megnyerte a csapatversenyt és azonkívül, az egyéni számokban is figyelemreméltó eredményeket produkált. Amelyik számban nem vitte az első díjat, a második helyre fel-

tétlenül felküzdötte magát és mindvégig kétségessé tudta tenni ellenfelei számára a győzelmet. Kár, hogy Wasserstrom László, a kiváló képességű pingpongozó indisponáltnan indult a küzdelembe és így elesett az I-ső osztályú szingli és junior szingli első díjaitól. A Haggibbor mellett szépen szerepeltek a Románia játékosai, akik egyenlő pontszámot értek el a Haggibborral.

A verseny részletes eredményei a következők:
Csapatverseny. 1. Haggibbor (Wasserstrom, Schwartz, Konh) 5 győzelem. 2. Románia (Bekó, Bálint Conopet) 4 győz.

Nincs többé ócska cipő!

Feketéből fehéret, feketéből sárgát, sárgából fehéret, stb. stb.

Vagy bármilyen szint bármilyenre

FEST

garancia mellett

Ipari festőde Cluj, Str. Bucovinel, v. Munkácsy u. 32. Tel. 595.

Feltvételi hely:

Hoffmann Ernő, Cal. Motilor 25.

BUZIÁS gyógyfürdő (ROMÁN NEUHEIM)

páratlan szénsavas radioaktív sós-vasas forrásvízekkel.

Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos érlemezésű szív és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaggyulladás és kimerüléssel idegesség esetén.

Női betegség, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépő idegbajok (Tabes etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel gyógyít.

Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés kitűnő kezelő, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal.

Uj modern uszoda napfényes stranddal
Füüdőidény május 15-től október 1-ig
Prospektust, felvilágosítást szívesen küld
Muschong Buziási Gyógyfürdő Rt.
Füüdőigazgatóság Buziás (Bánát)

3. Deva (Aftergut, Rázusi, Salamon). 4. Unirea, Gyulafehérvár (Goldner, Abraham, Paszternák) 2 győz.

Férfi egyes I. osztály. 1. Bekó, Románia, 2. Wasserstrom Haggibbor, 3. Bálint Románia és Abraham Unirea. A döntő eredményei 21:19, 21:9, 21:8.

Férfi egyes II. osztály. 1. Conopet Románia, 2. Kohn Haggibbor, 3. Schwartz Haggibbor és Seidenfeld Unirea. Döntő eredmény: 21:19, 21:13, 21:14, 14:21, 21:12.

Férfi egyes junior. 1. Bekó Románia, 2. Wasserstrom Haggibbor, 3. Kopenetz Románia és Ritter Unirea. Döntő: 21:18, 21:18.

Férfi páros. 1. Wasserstrom-Schwartz Haggibbor, 2. Goldner—Abraham Unirea, 3. Bekó—Bálint Románia és Seidenfeld—Ritter Unirea. Döntő eredmény: 21:14, 21:17, 21:17.

Pontversenyben: 1. Haggibbor és Románia 15 pont, 2. Unirea 6 pont, 3. Deva 2 ponttal.

A verseny kitűnő megrendezéséért különös elismerés illeti meg a rendező egyesületet, mely első a vidéki klubok közül, aki alkalmas nyújt a ping-pong-klubok találkozására és ezzel a helyisport fejlesztésének is jelentékeny szolgálatot tesz. A vendégek fogadásánál és elhelyezésénél Goldner és Paszternák Unirea versenyzők tevékenykedtek.

Nagy siker jegyében zajlott le a KKASE disztornája. A KKASE vasárnapi disztornája a legszebb sportsiker mellett zajlott le. A programon szerepelt zenés szabadgyakorlatokat és buzogánygyakorlatokat László Gyula tornatanár tanította be, a Bell Ida, Nagy Irén és Böske Kapos Margit, Rotschild Erzsébet és Lili által bemutatott ritmikus táncok nagy sikere Molnár tréner érdeme. A szorgalmas munkáján az összes pontozás alapján első Hortopan lett 70 ponttal, 2. Molnár 66 ponttal, 3. Tökés 61.50 ponttal.

Szatmár. Kispeszt—Szatmári Törökves 4:0 (2:0). Kispeszt csapata tegnap szép játék keretében 4:0 (2:0) arányban győzött a Törökves ellen. A szatmári egyesület este bankettet rendezett a vendégek tiszteletére.

Női kalapok

legnagyobb választékban, legjobb kivitelben, legdivatosabb formában, legolcsóbb áron kaphatók:

„MISS“ Kalapszalón

Cluj, volt Kossuth Lajos ueca 7. szám.

INGYENTÜZIFÁT

még nem kaphat, ellenben 65 lejért házhoz szállít Önnek egy mázsa aprított tiszta bükkhasáb tűzifát a

FISCHER-FATELEP

TELEFON 1300

Strada Enescu 15 (Gyufagyár u.)

Női, férfi ruhákat szintelenit, fest tisztít

CZINK, Cluj

KINEK VA

„Lehet tanak méti

Hogyan ír

Cluj-Kolozsvár, Kelet tudósítójától felfordulások, té meggrázkódtatások, vét együtt emleget Forradalom volt n ben, kormányváltá ran, de olyan bünt Steinherz lett az soha. Steinherzzel Steinherzről beszé Steinherz kézenfek lönbözőbb vélemény Steinherzről ma denkinek. Rómipa hátad mögött: — Abszolute le herz ép ésszed bi Vagy: — Lehetetlen... erejü ember, aki agyon magát, hogy felvegye... A másik, vil mondja: — Félig agyon a gazember, hogy Nem sikerült neki is érdemelte... Ebben szinte egy — Valósággal h herz művelt... A mekeiért... Hős... Steinherzről min mindenkinél vélem tudja senki az iga a budapest-kecsken nyözött, bezárt fü vegyesmultu gyilkó a volt munkanélkü kiskoru, tragikus j runk egyik tipusa, dollár reményében kosságát: most ő a nak, mely minden magyar nyelverület

Mit mond mélyes ism Tekintélyes kol ülünk szemköz, nehézségeinek kel a hirt, hogy régi óta áll összekötött vele és gyakran t üzletek lebonyolítá merénylet áldozat furesabb hírek ér lapok a riporteri eszközt felhasznál lékos részletekre záció imádat fanat az egymásra követ tási család huzódi lala mögött. Megje a vegyesmultu fiat vári kereskedő a f lehetetlen... Stein dani nem lehet... Budapestre, üzleti formálódik, majd át...

„Nagyszerű nagystilű

— Most is állító jességgel lehetetlen együtt nyarantunk tem Steinherzet.

10 és

I. Emil Jan

Utol

A szezon

KINEK VAN IGAZA?

„Lehetetlenség, amit Steinherzről állítanak“ -- mondja a meggyilkolt kecskeméti kereskedő kolozsvári jóbarátja

Steinherz felesége parókás zsidóasszony. Igazgatótanács elnöksége, hatalmas vagyon, mély vallásosság és a kecskeméti zsidó hitközség elnöki széke szerepelnek Steinherz multjában...

Hogyan ír a kecskeméti sajtó Fischlről, a letartóztatás előtt

Cluj-Kolozsvár, április 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Steinherz. Politikai felfordulások, történelmi jelentőségű megrázkódtatások idején Steinherz nevét együtt emlegetik a világ nagyjaival. Porradalom volt már elég a történelemben, kormányválság adódik elég gyakran, de olyan bűnügy, mint az, amelynek Steinherz lett az áldozata, talán még soha. Steinherzzel vannak teli a lapok, Steinherzről beszélnek a kávéházakban, Steinherz kézenfekvő alkalom a legkülönbözőbb vélemények kicserélésére, Steinherzről ma álláspontja van mindenkinél. Rómiparti közben hallod a hátad mögött:

— Abszolút lehetetlen, hogy Steinherz ép ésszed biztathatta fel Fischl-t... Vagy:

— Lehetetlen... Nincs olyan lelkierejű ember, aki kalapáccsal üttetné agyon magát, hogy a biztosítási összeget felvegye...

A másik, világnézetének alapján, mondja:

— Félig agyon akarta magát üttetni a gazember, hogy felvegye a pénzt... Nem sikerült neki, belepuzzult... Meg is érdemelte...

Ebben szinte egyöntetű a vélemény: — Valósággal heroizmus, amit Steinherz művelt... A családjáért, a gyermekeiért... Hős...

Steinherzről mindenki beszél, róla mindenkinek véleménye van. De mégse tudja senki az igazat, az igazság elbujt a budapest-kecskeméti gyors elfüggönyözött, bezárt fülkéjébe... Fischl, a vegyesmultu gyilkos, a volt ifjumulós, a volt munkanélküli, mindenre kapható kiskorú, tragikus jellemeket tükröző korunk egyik típusa, aki állítólag ötezer dollár reményében hajította végre a gyilkosságot: most ő a kulesa a nagy titoknak, mely mindenkit foglalkoztat, aki magyar nyelpterületen él...

Mit mond Steinherz egyik személyes ismerőse

Tekintélyes kolozsvári kereskedővel ülünk szemközt, aki a dekonjunktura nehézségeinek kellős közepén vette azt a hírt, hogy régi barátja, akivel évek óta áll összeköttetésben, együtt nyaral vele és gyakran találkoznak nemzetközi üzletek lebonyolítása közben. — Gyilkos merénylet áldozata lett. Aztán egyre furesább hírek érkeztek Budapestről. A lapok a riporteri leleményesség minden eszközt felhasználva, felboncolva, aprólékos részletekre kiterjedően, a szenzáció imádat fanatizmusával tállalják fel az egymásra következő híreket: biztosítási család huzódik meg Steinherz halála mögött. Megjelenik a színen Fischl, a vegyesmultu fiatalember. És a kolozsvári kereskedő a fejét esóválja. Nem, ez lehetetlen... Steinherzről ilyesmit mondani nem lehet... És sietve utazik ki Budapestre, üzleti ügyeket bonyolít, informálódik, majd Kecskemétre ruccan át...

„Nagyszerű kereskedő, zseniális, nagystílusú ember...“

— Most is állítom — mondja — teljes jelleggel lehetetlen... Tavaly nyáron együtt nyarantunk Meránban... Ismertem Steinherzet, nagyszerű kereskedő

volt, zseniális, nagystílusú ember... Vitte magával az üzleti élet, számok között élt, lovagolt a konjunktura hátán, de becsületessége valósággal közmondás volt... A legtekintélyesebb magyarországi zsidó kereskedők egyike... Volt úgy, hogy rengeteg vagyon fölött rendelkezett, volt úgy, hogy lecsuszott, de mindig kitartással, energiával, visszaküzdötte magát...

Telefon csilingel... Megrendeléseket továbbítanak áresés, dekonjunktura, alku... Valaha így telefonált Steinherz is, diszponált és jegyezte a tőzsdeszámokat... Informátorunk lekötötte a tételt, elküldte hivatalnokát a bönér, majd visszatért, hogy folytassa visszaemlékezését a Steinherzről:

Volt Kecskeméti hitközségi elnök

— Meránban nagyon összeharagkozunk... A puritán ember mintaképe, akinek közéleti multja városában nagy tiszteletet és szeretet kölcsönzött... Volt hitközségi elnök Kecskeméten... Magyarországi nagybankok igazgatósági tagja, sőt vezérigazgatója, igazgatótanács elnöke... És aránylag még fiatal ember. Egész életét a családjá köthette le, egyszerű, zsidó családi élet... A felesége parókás zsidó asszony... Ő maga ortodox rituálék szerint élő ember... Legnagyobb üzleti elfoglaltsága közben sem szegte meg a szombatot... Nem írt, nem bonyolított le üzletet. Családi ha-

gyományok vezérelték az életében... Felesége révén ősi zsidó rabbi család tagja...

A vallásos zsidóember respektusa csendül ki e szavakból mindenki iránt, aki ősi zsidó hitét maradéknélkül őrizte még meg. A híthű zsidó, aki lehetetlennek tartja, hogy a rituálék szerint és zsidó vallásos légkörben élő ember halála árán is úgy próbáljon vagyonhoz jutni, ahogyan Steinherzről állítják.

Fischl, a raffinált gyilkos

— A napokban jöttem Pestről, ahol mindenkit megkérdeztem, aki csak ismerte Steinherzet. Mindenütt azt hallottam, hogy még elképzelni is lehetetlen, amit Steinherzrel kapcsolatosan mondanak... Steinherz mindig volt olyan ember, aki a maga erejével tudott nagy vagyont szerezni magának... Steinherz maga csinálta a szerencsését mindig és soha nem csuszhatott le. Steinherz nem konjunktura dobta felszínre. Nem volt hadimilliomos, aki a háboru után el is veszti a pénzt. Steinherz nem mehetett úgy tönkre, hogy ne maradjon valamije, amivel újra kezddhet... Kimentem Kecskemétre, ahol ugyanazt mondja mindenki... Mikor kiderült, hogy Fischl a tettes, a kecskeméti lapok hasábjokon keresztül kürtölték világgá: Fischl, ez a rovtomultu ember, mindenre képes... Fischl, Steinherz körmönfont gyilkosa, ezért és ezért volt el-

„Meglepetésszerű barátkozás Budapest és Bukarest között

A „Vossische Zeitung“ feltűnést keltő cikke Miklós herceg budapesti látogatásáról

Berlin, április 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Vossische Zeitung“ hosszabb cikkben foglalkozik Miklós herceg budapesti látogatásával, amelyet egyébként az egész európai sajtó élénken kommentált. A német lap többek között a következőket írja:

„Károly román király testvéröccse: Miklós herceg hat napot töltött Budapesten. A háboru befejezése óta ez volt az első vizit, amelyet a román királyi család egyik tagja Budapesten tett. A látogatásnak hivatalos sport-jellege volt. Miklós herceg, aki szenvedélyes autóvezető, részt akart venni egy autószezség és gyorsasági versenyen, valamint a Magyarország nagy díjáért folytatott motorbiciklizversenyen.

Ezek azonban, hogy úgy mondjuk, külső okai voltak a látogatásnak. Nem kell tulságosan bölcsnek lenni annak megértéséhez, hogy Miklós herceg látogatása Magyarország fővárosában mélyebb politikai okokkal van összefüggésben. Az ország proeminens politikai tényezői látható módon igyekeztek elárastani a herceget a legkitünőbb

figyelmességekkel. Horthy régens, Bethlen gróf miniszterelnök és Károlyi gróf külügyminiszter igyekeztek tulszárnyalni egymást dinék, estélyek és recepciók rendezésében, hogy a herceggel szembeni őszinte szimpátiájukat bebizonyítsák, amire a herceg hasonlóképpen válaszolt.

Miklós hercegnek Budapestről való elutazása előtt Horthy régens személyesen is megjelent a budapesti román követéségen, hogy résztvegyen a bucsu dezsónén. Magyarország kormányzója, mint a román követéség vendége, ime egy olyan dolog, ami egy esztendővel ezelelt még lehetetlennek látszott.

Politikai körökben joggal gyanítják, hogy Miklós herceg, aki Károly király visszatérése előtt a régenstanács tagja volt, nem szoritkozott csupán arra, hogy a magyar politika vezetőivel az ő Düsenberg-autójáról csevegjen el, amely egyébként díjat is nyert az autószezségversenyen. Nem lehet kétséges, hogy Miklós herceg élt az alkalommal, hogy aktuális gazdaságpolitikai és szociális problémákat is megvitasson, amelyek egyaránt fontosak a két agrár-

A nő születési bizonyítványa az arca!

Bájos, üde, hamvas fiatalos lesz, ha arcát Dr. BIRÓ-féle

Havasi Gyopár Crém-

mel ápolja.

Szappan, mosdóvíz fokozza a hatást! Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban

ítelve a kecskeméti törvényszéken... Színes riportokat írtak Fischl raffinált-ságáról.

— És egyszerre megváltozott a tónus. Bécsben Fischl megtette első vallomását... Hátborzongató részleteket írtak arról, hogyan követte el Fischl tettét. Hogyan bizztatta Steinherz: „üss csak, ne sajnálj...“

„Lehetetlen... lehetetlen...“

— Lehetetlen... lehetetlen... — ismétli egyre gyakrabban, — Steinherzről ilyesmit nem lehet feltételezni... Teljességgel kizárt dolog. Fischl hazudott. Fischl felhasználta a kecskeméti lapok cikkeit, amelyekben őt állították be a raffináltság világbaajnokának... Be is bizonyította... Fischl nem az az ember, akinek szavait el lehet hinni...

Ezt mondja Steinherz kolozsvári ismerőse, aki együtt fürdőzött vele Meránban. A kereskedő, a vallásos zsidóember, aki a hitben való elmélyülés mellett kizártan tart olyan biztosítási csalást, mely félig, vagy egészen agyonütés árán hoz hasznót... A Steinherz személye körül cikkázó vélemények közül az egyik.

De kinek van igaza? Fischlnek, aki vall és bizonyítani akar, Steinherz családjának és barátainak, vagy a biztosító társaságoknak, amelyek kétségtelenül fennforogni látják a biztosítási család esetét... Steinherz halála rejtély és rejtély marad elsősorban a pszichológusok előtt, akik nem tudják gépszerű pontossággal kielemezni a halott Steinherz lelkének szövevényéből az igazi intenciót... (—lay)

gyüfördő (EIM) koaktiv sós-ákel.

vi, elhizásos keringési zavarosság, izom erüléses ide-

szos zavarok, vezések nyo- (Tabes etc.) énnnyel gyó-

os-vasas für- rvyosi kezelés yha, elsőren- ziók mérse-

es stranddal október 1-ig szívesen küld gyüfördő Rt. ás (Bánát)

Salamon). 4. oldner, Abra-

1. Bekő, Ro- gaggibbor, 3. am Unirea. A 21:9, 21:8.

1. Conopet Ro- 3. Schwartz Unirea. Döntő 21:14, 14:21.

Bekő Romania, 3. Kopenetz Döntő: 21:18.

strom-Schwartz Ábrahám Uni- mania és Sei- Döntő ered-

gibbor és Ro- 5 pont, 3. Deva

endezéséért kü- meg a rendező vidéki klubok t a ping-pong- el a helyisport eny szolgálatot anál és elhelye- rnek Unirea

zajlott le a KASE vasárnapi ort siker mellett szereplő zenés uzogánygyakor- natanár taní- Irén és Böske Erzsé és Lili táncok nagy me. A szergya- tozás alapján ottal, 2. Molnár ponttal.

tmári Törökvs- ata tegnap szép 2:0) arányban n. A szatmári rendezett a

lasztékban. ben. formában. n kaphatók: alon s uea 7. szám

1300 gyufagyár u.)

1300 gyufagyár u.)

1300 gyufagyár u.)

1300 gyufagyár u.)

1300 gyufagyár u.)

1300 gyufagyár u.)

1300 gyufagyár u.)

1300 gyufagyár u.)

1300 gyufagyár u.)

1300 gyufagyár u.)

1300 gyufagyár u.)

A kisebbségeknek nem kellene a megkérdezésük nélkül odadobott mandátumok

(Első oldali cikkünk folytatása)

A tárgyalások a késő esti órákban akörül folynak, hogy milyen formában történjen a mandátumok elosztása. A nemzeti parasztpárt azt az álláspontot képviseli, hogy amennyiben a pártok koalíciója létrejön, úgy közös listával kell megjelenniük a választók előtt, mert nem lehet azt elképzelni, hogy egy és ugyanazon kormányok tagjai egymás ellen agítaljanak. A liberálisok viszont újabban azzal állottak elő, hogy a választásokon a pártok külön-külön jelenjenek meg a választók előtt és az eredmény alapján alakuljon meg az új kormány. Ezt az álláspontot képviseli a „Viitorul” ma delutáni száma is. Megbízható helyről származó értesülések szerint Titulescu csak három-négy hónapig fogja vezetni az ügyeket, mert egészségügyi állapota sem engedi meg, hogy hosszabb időt szenteljen az ügyek irányításának. A londoni követ átadná helyét egy arra megfelelő személyiségnek.

Csak a kisebbségekkel nem tárgyalt Titulescu

Kisebbségi körökben kínos feltűnést keltett, hogy Titulescu, bár már egy hét óta az országban tartózkodik, nem tartotta szükségesnek és opportunusnak, hogy kikérje valamely kisebbségi pártnak a véleményét is a politikai válságról. Titulescunak ez a magatartása annál is különösebb, minthogy olyan pártvezetőkkel tárgyalt, akik alig egy-két képviselővel vannak reprezentálva a parlamentben, viszont az ország lakosságának 25 százalékát képező kisebbségeket nem kívánta megkonzultálni. Eppen ezért a kisebbségi pártok elhatározták, hogy nem vesznek részt a közös listán, akárhány mandátumot is kínál fel nekik a kormány, hanem a legnagyobb erőfeszítéseket fogják tenni, hogy a kisebbségeket közös blokkba tömörítsék. Erre vonatkozólag már meg is indultak a tárgyalások.

A szeszmonopólium meghiusulása miatt bukott meg a Mironescu kormány

Bucuresti-Bucarest, április 15. A Mironescu kormány bukásával kapcsolatban egy igen érdekes verzió tartja magát politikai körökben. Eszerint az uralkadó még a parlamenti szeszítő bejárása előtt felhívta Mironescu miniszterelnököt, hogy egyrészt az ország súlyos gazdasági helyzetét, másrészt pedig a fantasztikus méreteket öltő szeszpanamára való tekintettel huszonegy órában belül, szavaztassa meg a szeszmonopólium bérbeadását. Két ajánlat fekszik a kormány előtt: az egyik Blank Aristidé, a másik egy angol-német konzorciumé. Felsőbb helyről állítólag az első ajánla-

A Cluj-Dej-Bistrița és Cluj-Dej-Baiamare-Sighet

autobuszok menetrendje:

1931. március 15-től:

INDUL:				
CLUJ-DEJ-BISTRITA				
Reggel	6	d. u. 11	d. u. 4	d. u. 6
„	8	d. u. 1	d. u. 6	d. u. 8
„	10	d. u. 3	d. u. 8	
ÉRKEZIK:				
Cluj	d. e. 9	d. e. 10	d. u. 3	d. u. 6
Dej	d. e. 7	d. e. 8	d. u. 1	d. u. 4
Bistrița	d. e. 6	d. e. 11	d. u. 2	
CLUJ-DEJ-BAIAMARE				
INDUL:				
Reggel	5.30	d. u. 2		
„	8	d. u. 4		
„	11	d. u. 7		
ÉRKEZIK:				
Cluj	reggel 10	d. u. 5		
Dej	reggel 8	d. u. 3		
Baiamare	„ 5	d. u. 12		
BAIAMARE-SIGHET				
INDUL:				
Reggel	6	d. u. 1		
„	10	d. u. 5		
ÉRKEZIK:				
Baiamare	reggel 10	d. u. 6		
Sighet	reggel 6	d. u. 2		

tot támogatják. Mironescu a javaslatot minisztertanács elé hozta, de egy Mihailache, mint Popovici Mihály kategorikusan ellenezte a szeszmonopólium ilyen formában való bérbeadását és álláspontjukat tárcájukhoz kötötték. Mi-

ronescu referált a történekről az uralkodónak s kijelentette, hogy a javaslatot csak Mihailache és Popovici árán tudja a parlamentbe keresztülvinni. A javaslatot valóban nem szavazták meg, a kormány ezzel szemben megbukott.

Évről-évre ijesztő mértékben növekszik a megóvatoló váltók száma

A regátban és Beszarábiában ötmilliárd lej értékű váltót óvatoltak meg az elmúlt évben

Bucuresti-Bucarest, április 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyik bukaresti lap szemléltető statisztikai adatokban mutatja be, hogy a megóvatolt váltók száma 1924-től kezdődően évről-évre ijesztő mértékben növekszik. A gazdasági és pénzügyi válság legelső következménye a fizetőképesség csökkenése, mely maga után vonja a váltók szaporodását s a ki nem fizetett váltók növekedését. A statisztika nem teljes. Nem közli az erdélyi és bukovinai adatokat, minthogy az itt érvényben lévő törvények alapján a váltók óvatolását nem az igazságszolgáltatási fórumok, hanem a közjegyzők végzik.

Az alább közölt adatok eszerint a Munteniában, Moldovában, Olteniában, Dobrudzsában, Beszarábiában megóvatolt váltókra vonatkoznak. A megóvatolt váltók összege a következőképpen alakult:

1924	1.339.646.737
1927	3.288.562.409
1928	4.317.126.394
1929	5.198.308.626
1930	5.043.782.625

Százalékban kifejezve az emelkedés a következő görbét mutatja: 1927-ben a

megóvatolt váltók összege 145 százalékkal nagyobb volt, mint 1924-ben. A következő évben, 1928-ban 31,25 százalékos volt az emelkedés, 1927-el szemben, míg a tetőpontot 1929-ben érte el a görbe, újabb husz százalékos emelkedést mutat 1928-al szemben. Ezek a számok minden kétséget kizáróan mutatják, hogy a válság 1924—1926-ban vette kezdetét és erőteljes léptekkel haladt előre. Hogy hol fog megállni, azt ma még távolról sem lehet megmondani. Mert az tény, hogy 1930-ban a megóvatolt váltók összege kisebb visszaesést mutat, nem képezhet alapot annak megállapítására, hogy a válság már elérte csúcspontját. A megóvatolt váltók összege ugyanis nemcsak az adósság fizetőképességétől, hanem a hitel nagyságától is függ. Ebből a szempontból egészen kétségtelen, hogy 1930-ban a hitelválság sokkal nagyobb mértékű volt, mint az előző években. A Banca Nationala bulletinéből kitűnik ugyanis, hogy a jegybank 1930-ban 39 milliárd, 895 millió, 126 ezer lej értékű váltótárcát számított le az 1929 évi 54 milliárd 719 millió 382 ezer lejjel szemben.

Országgrészek szerint a legtöbb váltót Munteniában, a legkevesebbet Dobrudzsában óvatoltak meg.

Ujabb betörőbandát leplezett le a kolozsvári rendőrség

Kolozsváron huszonegy, Vásárhelyen husz betörést követtek el. Potomáron vesztegettek el a lopott értékeket a betörők

Cluj-Kolozsvár, április 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrség bünyügyi osztályának egyre több dolga akad a betörőbandákkal, melyek tömegesen szervezkednek és betöréslapások hosszú sorozatát követik el erdélyszerte. Legutóbb a kolozsvári rendőrség két betörőbandát tett gyors egymásutánban ártalmatlanná, míg most egy újabb nagystilű társaság került rendőrkézre, melynek zöme Marosvásárhelyen működött és ott egy hét leforgása alatt husz betörést követett el. A banda tagjai marosvásárhelyi működésük után Kolozsvárra tettek át székhelyüket, ahol a legutóbbi napokban, különösen a husvétii ünnepeket kihasználva, huszonegy esetben követtek el betöréseket. A tömegesen beérkezett feljelentések és a marosvásárhelyi rendőrség nyomozásának adatai alapján a rendőrség végre rajtaütött a banda egyik tagján, Kállai Károlyon, aki Kolozsváron cseppent a vásárhelyiek közé.

Kállai vallomása volt az első pontja a rendőrség nyomozásának. Ekkor gyors egymásutánban letartóztatták Marton István, Bíró József és Bíró Mihály betörőket, valamint Coza Vasile monostori cipésmestert, aki a betörőbandától a lopott holmit összevásárolta.

A terhelő bizonyíték sulya alatt a betörők egy a marosvásárhelyi, mint a kolozsvári betöréseket, tehát összesen negyvenegy betörést ismertek be. Több-százezer lejr rug a lopott holmikkal az értéke, amelyeket azonban a betörők majdnem ingyen vesztegettek el orgadálnál, vagy helyeztek el zálogházakban. A betörőbanda több helyen gépszijakat lopott össze, amelyeknek az értéke meghaladta a tízezer lejt. Coza Vasile 950 lejt adott a gépszijakért, míg mintegy 12 ezer lejt képviselő ruhaneműért 400 lejt fizetett.

Cozát, akiről megbizonyult, hogy tudta, miszerint az általa vásárolt holmi milyen uton került a banda kezére, orgadtság vádjával azonnal letartóztatták. A betörőket a kolozsvári és marosvásárhelyi ügyészség fogházába kísérik át, mert a banda egyes tagjai csak Marosvásárhelyen, illetőleg csak Kolozsváron működtek. Az egyik betörő: Barabás József, Marton letartóztatása alkalmával Torda felé menekült el. A rendőrség erőlyes nyomozást vezetett be kézrekerítésére.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Költöztetések

butorkocsival vagy társzekérel a legolcsóbban eszközöl

DEUTSCH Testvérek

Szállítási Vállalat, Cluj, Főtér 26. Telefon 8-23.

Beraktározást és külföldi költöztetések felelősség mellett vállalunk. — Butormegtekintést és szakajánlatot díjtalanul teljesítünk

Bünbeesett művész, aki a börtönben csinált karriert

Stockholm, április 15. A stockholmi börtönök különös lakója volt az utóbbi időben. Egy fiatalember, aki napközben a fegyház asztalosműhelyében dolgozott, a mikor visszakérült cellájába, elővette a szerszámait és rajzolgatott. Egészen különös, fantasztikus rajzai voltak: orosz templomok, erős és vidám emberek, akik a végtelen orosz síkságon szánkáztak, bái jelenetek dus lakomákkal, volgamenti rablók, akik osztozkodnak a zsákmányon: arany templomi kegyzsereken és szép aszszonyokon.

A fegyenc művészetének híre járt és Albert Engström, a stockholmi festőakadémia professzora engedelmét kért a fegyházgazdától, hogy az érdekes embert meglátogathassa. Albert Engström megtudta, hogy a rabművész, Salamon Szmolijanoff, a forradalmak és pogromok előtt menekült Oroszországból. Berlinbe került, ahol a pétervári festőakadémia egyik menekült tanárával lakott együtt. Később a tanárt bankóhamisításért letartóztatták. Szmolijanoff meg volt győződve mestere ártatlanságáról és amikor a tanárt lecsukták, a fiatal tanítvány gondoskodott feleségéről és gyermekeiről. Nagy meglepetésre egy napon, amikor a tanár holmijai között keresgél, talált egy gyanus csomagot. Kinyitotta és a csomagból kikerült a hamisítványok: márká és angol bankók. Két évvel később, amikor a tanár kiszabadult a börtönből, a közöttük levő viszony nagyon elhidegült és a fiatal művész nemokára elhagyta mestere házáat. Nagy nyomorba került és két ut állott előtte: az öngyilkosság, vagy pedig — a hamis pénz. Az utóbbit választotta. Drezdában, Bécsben, Svédországban, Norvégiában és Hollandiában felváltotta a hamis bankjegyeket. Amszterdamban azonban elcsípték, letartóztatták és két és fél évi börtönre ítélték. Svédországban is sikerült elhelyeznie néhány hamis fontot. Köröztek és amikor kikerült a holland börtönből, Svédország kérte ki őt. A holland bíróságok ítéletükben kimondták, hogy „Szmolijanoff nem egy megátalkodott ember és nem bűnöző természet, hanem csak hazájának szerencsétlen helyzetére készített ő fiatalos meggondolatlanulsgokra”.

Az ítéletnek e passzusa alapján Svédországban nem alkalmazták vele szemben a törvény szigorát és három esztendő helyett csak egyévi szabadságvesztésre ítélték. Ezt az egy évet is meg fogják rövidíteni, a művészeti akadémia közbenjárására. A fiatal, pogrom elől menekült és rossz utra tévedt művészt ugyanis a stockholmi akadémian alkalmazni fogják tanári minőségben.

Negyvenórás munkahetét vezetnek be Németországban. Berlinből jelentik: A munkanélküliség felülvizsgálására alakult német kormánybizottság javaslatot készített, amelynek értelmében a munkavállalás enyhítése végett a jövőben Németország ipari üzemében bevezetik a negyvenórás munkahetet, mert azt remélik, hogy ennek következtében több munkást lehet alkalmazni. A kettős jövedelmeket is szigorúan ellenőrzik és ahol lehet, beszüntetik.

Megjelent!

Megjelent!

TOLSZTOJ

a 20. század mérlegén

Irta: Dr. Stern Ignác

(Doktori értekezés a liegei egyetem filozófiai fakultásán)

Ára 60 lej és portó

Megrendelhető a szerzőnél: Cluj Str. Albinea 39., valamint az Uj Kelet könyvosztályában a pénz előzetes beküldése mellett

Uj Kelet az éjszakai Pészerkesztő Felelős szerkesztő Bukaresti Hátzegl Ertékelink utánn megjelölésé

Hívós idő v lentik: A meteor prognóza szerint szelekkel változó ható csapadékajlás vésű régiókban ha fokozódásával és mérséklet Budape Celsius volt.

Nagy tűz Pá tik: A főváhvát letes hatalmas rak porrá égett. A tűz tárra is, de itt sí órás tűz színhelyé el, hogy a tűzölt hessék munkájuka

Hogy mi Uden tudta meg! Am, a berget, tapasztaltas gyomorlikör, a mer sok polgári c meri Udenberg kisérletet egy pró fűszeres boltokb sonló helyeken.

Tanu előtt gy levélhordó. Pozsó mas rablogyilkossá falu között az or erdőszegben. A r Mifek Kelemen lev terméti, ismeretle dott, majd az esz szolta az erdőbe, már nem volt id A gyilkosságnak leány, aki fellárm ben segítségül jöt menekült. A sze hordó, mire a kórh belehalt sérüléseib

Gondosan vá ját. Söt kérje ki o tin dragét fog ajá he, olcsó.

Leégett a ber linből jelentik: M a Pariser Platzon k palota. A lángrol egymást követő r melyek a tüzet m apparátussal kivon fáradságos munka zet, amely a szom nyegette. A Blüch oldalán három semmisült. A palo a második emelet e robbanások okát n állapítani.

Aki friss és e nem akarja, hogy folyton fájon a fe mindenféle pattan ként egyszer-kétsz pohár természetes vizet. Közökházakl figyelések szerint különösen a gyom használatj szivese lementesség nélkü Ferenc József kes ban, drogériákba kapható.

Zsidó hitközs sek. Szamosujvárró zajlott le Szamosu ség tisztujtó kö eredménnyel: Elnök Klein Mór, gondi pénztáros: Kepes A kovits Adolf, jegy lasztmányi tagok: Dezső, Godel Izsó, Lipót, Öhlbaum Bé vasser Jenő, Rosen Marton, Silberstein Lipót, Weisz Dávid bor, Farkas Mihály község évi közgyűl névsora: Elnök: Weisz Marton, go és Berger Gyula, e pénztárnok: Horovi tagok: Dr. Friedma Katz József, Lefkov ger Mór.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányászati napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Mikéint utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Hűvös idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint élénkebb északnyugati szelekkel változókéony, hűvös időjárás várható esapadékhajlammal a magasabb fekvésű régiókban havazással, a hőcsökkenés fokozódásával és éjjeli fagyokkal. A hőmérőskelt Budapestben ma délben 9 fok Celsius volt.

— Nagy tűz Párizsban. Párizsból jelentik: A fővármivatal közelében három emeletes hatalmas raktárépület kigyulladt és porrá égett. A tűz átterjedt egy szénraktárra is. de itt sikerült eloltani. A többórás tűz színhelyét katonai kordon zárta el, hogy a tűzoltók zavartalanul végezhessék munkájukat. A kár 35 millió frank.

— Hogy mi Udenberg, azt még senki sem tudta meg! Am, aki megkötölte Udenberget, tapasztalhatta, hogy kitűnő, hatáson gyomorlikőr, amelyet háziszereként ismer sok polgári család. Aki még nem ismeri Udenberg gyomorlikőrt, tegyen kísérletet egy próba-üvegcsével. Kapható fűszeres boltokban, bodegákban és hasonló helyeken.

— Tanu előtt gyilkolt meg egy pénzes levélhordót. Pozsonyból jelentik: Borzalmas rablógyilkosság történt Kridla és Uj-Falu között az országut mentén elterülő erdőszegben. A rablógyilkosság áldozata Mikele Kelemen levélhordó, akit egy magas termetű, ismeretlen férfi orvul megtámadott, majd az eszméletlen embert bevonszolta az erdőbe, hogy kirabolja, de erre már nem volt ideje, mert megzavarták. A gyilkosságnak szemtanúja volt egy leány, aki fellármázta a környéket. Többször segítségül jöttek, mire a támadó elmenekült. A szerencsétlen pénzeslevélhordó, mire a kórházba szállították volna, belehalt sérüléseibe.

— Gondosan válogassa meg hashajtóját. Sőt kérje ki orvosa tanácsát, aki Artin dragéet fog ajánlani, mert biztos, enyhe, olcsó.

— Leégett a berlini Blücher-palota. Berlinből jelentik: Ma hajnalban félégyszer a Pariser Platzon kigyulladt a volt Blücher-palota. A lángralobbant épületben négy egymást követő robbanás következett, a melyek a tüzet még élesztették. A nagy apparátussal kivonult tűzoltók hosszú és fáradságos munka után lokalizálták a tüzet, amely a szomszédos palotákat is fenyegette. A Blücher-palota Ebert uccai oldalának három emelete teljesen megsemmisült. A palota pariserplatzi részén a második emelet és a tető pusztult el. A robbanások okát még nem sikerült megállapítani.

— Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserű vizet. Kórkórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet különösen a gyomor-, bél- és májbetegségek használatára szivesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztosan hat. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Zsidó hitközség tisztújító közgyűlések. Szamosújvárról jelentik: A napokban zajlott le Szamosújváron a zsidó hitközség tisztújító közgyűlése, a következő eredménnyel: Elnök: Klein Samu, alelnök: Klein Mór, gondnok: Salamon Dezső, pénztáros: Kepes Aladár, ellenőr: Herschkovits Adolf, jegyző: Tállér Adolf. Választmányi tagok: Deitel Izsó, Eisikovits Dezső, Godel Izsó, Jugher Manó, Nasch Lipót, Öhlbaum Béla, Róth Jenő, Rosenwasser Jenő, Rosenberg Mihály, Schwartz Márton, Silberstein Farkas, Wasserstrom Lipót, Weisz Dávid. Póttagok: Blum Tibor, Farkas Mihály. — A margittai hitközség évi közgyűlésén megválasztottak névsora: Elnök: Mann Adolf, alelnök: Weisz Márton, gondnokok: Rubin Lajos és Berger Gyula, ellenőr: Winkler Lajos, pénztárnok: Horovitz Sándor. Előjárásági tagok: Dr. Friedmann Mór, Mann Mózes, Katz József, Lefkovics Eisig és Goldberger Mór.

Ismeretlen tettes ellopott egy gyereket a kolozsvári klinikáról

Pesteleanu Vasile két éves angol kóros gyereket elvitte valaki, aki azt állította, hogy édesapja a gyermeknek

Cluj-Kolozsvár, április 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Érdekes körülmények között elkövetett gyermeklopás ügyében kezdte meg a kolozsvári rendőrség büntügyi osztálya a nyomozást. Ma megjelent a rendőrségen Pesteleanu Teodor szilágy megyei parasztgazda és bejelentette, hogy Vasile nevű két éves kislfiá eltűnt. Pesteleanu még az elmúlt év őszén a kolozsvári klinikára hozta be a gyereket, aki a községi körorvos szerint angol kórosban szenved. Pesteleanut a klinikán megnuygtatták, hangsúlyozták előtte, hogy a gyermek néhány hónapig tartó kezelés után gyógyítható. Pesteleanu azzal ment el a klinikáról, hogy az igazgatóság értesíteni fogja a gyermek állapotáról és arról, hogy mikor viheti haza a kislfiut. Egy fél év telt el és Pesteleanu nem kapott jelentést, hogy fia állapotában beállt-e a javulás és leutazhat-e Kolozsvárra, hogy hazavigye. Végül Pesteleanu megunt a várakozást és szerdán délelőtt megjelent a klinikán, ahol érdeklődött a gyerek holléte iránt. Itt azonban meglepetéssel értesült róla, hogy a két éves kislfiu már november óta nincs a klinikán. November 22-én jelentkezett egy férfi az igazgatóságnál és kijelentette, hogy ő Pesteleanu Vasile édesapja. A klinika személyzete gyanútlanul kiadta a gyermeket a jelentkezőnek. Pesteleanu kétségbeesve rohant a rendőrségre, ahol azonnal megette a feljelentést fia eltűnése ügyében. A rendőrség a klinikai személyzet kihallgatásával kezdte meg a nyomozást és meg fogja állapítani, hogy mennyiben felelős a klinika vezetősége abban, hogy minden igazoltatás nélkül tudomásul vette, miszerint a jelentkező édesapja a gyermeknek.

— Ford detroit-i gyárában tegnap állították elő a huszmilliomodik gépkocsit. Newyorkból jelentik: Ford detroit-i autógyárában tegnap állították elő a huszmilliomodik gépkocsit. Az autó elkészültét a gyár alkalmazottai lelkesen megünnepele-
 — A nagyszabású zsidó könyvtár. A nagyszabású zsidó könyvtár minden vasárnap d. e. tíztől tizenegyig, szerdán d. u. 5-től 6-ig áll a közönség rendelkezésére a Só ucca 25. számú ház első emeletén.
 — Rekedtséget, torokgyulladást, garathururt gyógyít az Anacot pasztilla. Egy fiola ára 37 lej.

NAPROL-NAPRA

Nagy izgalom uralkodik Kalkuttában a fenyegető moszkító veszedelem miatt. Ezeknek az élsziedeknek óriási serege repül a Ganges deltájától Kalkutta felé és fenyegeti a várost. A hatóságok nagy máglyákkal védekeznek a moszkító-innvázió ellen, mivel a moszkító a legnagyobb terjesztői a maláriának.

Az I. G. Farbenindustrie hoeschti gyáranak üzemvezetőjét, Dietbach Vilmost, aki az ottani kommunista pártnak vezetője és tartományi képviselő, a gyár tizen két kommunista munkásával együtt letartóztatták, mert kiderült, hogy ipari kémkedést követtek el és a gyártási titkokat eladták a berlini szovjet orosz kereskedelmi ügyvivőségnek.

A Semmering-szálló tulajdonai és kereskedői nagyszabású akciót indítottak játékkaszinó alapítására a Semmeringen. A vállalkozás élén dr. Koch brémai bankigazgató és dr. Jansen danzigi szenátor állnak, akik résztvettek a zopooti kaszinó megalapításában is. A semmeringi fürdőbizottság és a közegtanács is támogatja a tervet, mert attól a Semmering gazdasági fellendülését várják.

A norvég bálnavadászati hivatal felügyelője, Daehil kapitány, aki most érkezett vissza Stockholmba, bejelentette kormányának, hogy a déli Jegestengeren egy új, eddig ismeretlen nagy kiterjedésű szigetet fedezett fel. A szigetről fényképfelvételeket is készített és pontosan megjelölte annak fekvését is, azonban az adatokat egyelőre nem közölte a nyilvánossággal.

Bozneoban egy benszülött-lakodalom európai vendégei: egyik ottani iparvállalat vezetője, két tisztviselő, egy kormányzó ellenőr, egy orvos és egy rendőrfelügyelő a lakodalmat követő napon huszmergezésben súlyosan megbetegedtek és a két tisztviselő meg is halt. A benszülött lakodalmi vendégek közül egyiknek sem történt semmi baja. Az a feltevés, hogy szándékos mérgezés történt s ezért a lakodalom többi vendégeit letartóztatták.

A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület folyó hó 16-án, csütörtökön este pontosan 8 órakor (Str. Londrei v. Hosszu u. 9. szám alatt) orvosi szakület tart, amelyen az alábbiak tartanak előadást: 1. Dr. Weisz Fülöp: A veszes vérszegénységről (Betegbemutatás és demonstráció). 2. Dr. Farkas Imre: A savbasis-egyensúlyról.

Hétévi fegyháza ítélték a mohácsi árvaszéki ülnökök. Budapestről jelentik: A büntetőbírósg Kolozsvári Dénes volt mohácsi árvaszéki ülnököt sikkasztásai miatt hétévi fegyházbüntetéssel és politikai jogainak tíz évre leendő felfüggesztésével sújtotta. Két hónapi vizsgálati fogóság a büntetésbe beszámít. Ügyész és védő is fellebbeztek az ítélet ellen.

Lakodalmi ünnepély a Zsidó Árvagondozóban. Schwartz Sári (fényképész), az Árvagondozó neveltje és Müller József (szabó) folyó hó 17-én — pénteken — d. u. 2 órakor tartják esküvőjüket a Zsidó Árvagondozó épületében (Papp u. 36. sz. alatt), melyre az egyesület tagjait, valamint a fiatalok ismerőseit ezuton hívja meg az Árvagondozó elnöksége.

Minden kérdésre feleletet ad a

A GENIUS KIS LEXIKONA (1931)

Teljes idegen szavak szótára, sport, filozófia, jog, közgazdaság, technika, stb minden szaváról felvilágosít 40.000 cikk, 800 kép, 64 műmelléklet mert az eddigi 500 lejes bolti ár helyett

ára füzve 200 lej, kötve 240— lej

KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

A Polgári Önségélyző Egyesület f. évi április hó 12-én tartotta meg évi rendes közgyűlését, mely alkalommal az alábbi tisztikart, választmányi és számvizsgálóbizottsági tagokat választotta meg: Elnök: Airizer Sándor, ügyv. alelnök: Körösi Ákos, alelnök: Lukács Benjámín, ügyész: dr. Bartha Ignác, titkár: Faluvegi Dénes. Választmányi tagokká választottak: Fábian Mihály, Albert Sándor, Gergely Dezső, Hegedüs Gyula, Hecht Márton, Kahlfürst Imre, Kiss Gyula, Komlós Sándor, Jakab Farkas, Szász Béni, Schwartz Mihály és Tökés János. Póttagok: Kiss József, Kovács Sándor és Goldmann Izsó. Számvizsgálóbizottsági elnök: Zentkó János, tagok: Benke József és Hegedüs Sándor.

és ezért már most jegyezze elő: április 23-tól május 4-ig tart Kolozsváron, a vármegyeházán a

„Milyen legyen az otthonom?”

kiállítás. Gyermekek, leányok, férfiak itt ismerik meg az igazi otthon megteremtésének titkát.

— Angliában megnyílt az első egérkiállítás. Londonból jelentik: St. Albansban megnyílt az első egérkiállítás, amelyen 306 darabot állítottak ki. Az egereket színeik szerint 70 osztályba sorozták. Egyes különösen ritka fajták értéke meghaladja a 100 fontot is.

— Az Ovomaltine természetes, erősítő tápszer állandó használatánál a családi doboz vétele a legelőnyösebb.

— Elmerült az iszapban. Rómából jelentik: Taurino di Oronzo huszonhat éves földbirtokos Lecce melletti birtokán csütörtökön vadászatra indult. Vadászás közben lápos területre tévedt és az iszap süllyedni kezdett alatta. Segélykiáltásaira szolgaszemélyzete segítségére sietett, azonban nem tudták a szerencsétlen embert borzalmas helyzetéből kimenteni. A földbirtokos a szolgák szemeláltára, negyedórai kétségbeesett vergődés után elmerült az iszapban.

A Galle Freres pasztát Nagyon szereti mindenki. Dohányos éppugy, mint husevő. Vegetárius már szinte eszi. Egészségben tartja a fogat. Vakító fehéren villogtat. Amellett olyan nagyon olcsó. Hogy meg sem érzed drága jó halandó!

— Ötvenlírás bankjegyeket dobált szét az autójából. Milánóból jelentik: Milánó uccán csütörtökön délelőtt egy autó robbogott végig, amelynek utasa ötvenlírás bankjegyeket szórt szét. A járókelők le sem hajoltak érte, mert azt hitték, hogy reklám-célulakat dobálnak, amikor azonban valaki mégis rájött, hogy valódi bankjegyek hullottak, verekedés támadt az emberek között a pénzért. A rejtélyes pénzdobáló kiletét nem sikerült megállapítani és azt sem tudják, hogy mi indította a különös cselekedetre.

Véglegesen létrejött a német-orosz megállapodás. Berlinből jelentik: Létrejött a német-orosz megállapodás 300 millió márka értékű szállítások hitelezése ügyében.

NE TARTSON ESKÜVŐT sem egyházi, sem az állami hatóságok előtt, míg a Vármegyeházán nem tanulmányozta „Milyen legyen az otthonom?” kiállítását. Április 23-tól május 4-ig tart.

Négy száz lakást árasztott el a Menalon folyó vize Kownóban. Kownóból jelentik: A Manalonon megindult a jégzajlás és a feltorlódo jégtáblák a folyó jég alatti vizét kiszorították a medrétől s a litván fővárosban veszedelmes árvizet okoztak. Több mint négy száz lakást ki kellett üríteni. Pionirok robbantják a valóságos hegyekbe nőtt jégtorlaszokat.

Tizenhétmillió példányban jelennek meg a nagy angol képes hetilapok. Londonból jelentik: A most nyilvánosságra hozott angol sajtóstatistika adatai szerint 14 legnagyobb angol képes hetilap összesen 17 millió példányban jelenik meg. Ez a példányszám nagyobb, mint a napilapok példányszáma. A hetilapok 200 ezer alkalmazottnak adnak kenyeret.

Zágrábban meghalt II. Miklós cár utolsó udvarmestere. Zágrábból jelentik: Pénteken reggel nyolcvanhárom éves korában meghalt Adlersberg Alexel Alexejevics orosz hadsereg tábornok, II. Miklós cár utolsó udvarmestere, a zágrábi orosz menekültek egyesületének elnöke. Adlersberg az orosz-japán háboruban játszott nagy szerepet. Az oroszországi forradalom után Konstantinápolyba menekült, onnan Dubrovnikon át Jugoszláviába és Zágrábban telepedett le. Rendkívül súlyos anyagi viszonyok között élt és ezért teljesen visszavonult, csupán ünnepélyes alkalmakkor jelent meg az orosz menekültek között, fehérszegélyes, régi kozák tábornoki egyenruhájában, kitüntetések egész sorával a mellén.

Művész, aki a nált karriert

15. A stockholmi bír volt az utóbbi idő, aki napközben a helyében dolgozott, a ellájába, elővette a agatott. Egészen kürajai voltak: orosz idám emberek, akik gon szánkáltak, báli nákkal, volgamenti ának a zsákmányon: szereken és szép asz-

etének hire járt és stockholmi festőakadémia elnökét kért a fegy az érdekes embert mert Engström megfész, Salamon Szmoak és pogromok előből. Berlinbe került, stókadémia egyik akott együtt. Később tástért letartóztatták, a győződe mestere likor a tanárt lecsuk ay gondoskodott feiről. Nagy meglepekor a tanár holmijai t egy gyanus esomacomagból kikerülmárka és angol banamikor a tanár ki, a közöttük levő viült és a fiatal mügyta mestere házát. lt és két ut állott ag, vagy pedig — a it választotta. Drezdországban, Norvéan felváltotta a hozszterdamban azontatták és két és félvédországban is síhány hamis fontot. kikerült a holland kérte ki őt. A holükben kimondották, em egy megátalkozó nöző természet, hazerencsétlen helyzes meg gondolatlansá-

zusa alapján Svédnapták vele szemben három esztendő headságvesztésre íté meg fogják rövididémia közbenjárásáól menekült és rossz gyanis a stockholmi fogják tanári minő-

unkahetet vezetnek erlinből jelentik: A vizsgálatára alakult ág javaslatot késziben a munkavállás vőben Németország etik a negyvenórás remélik, hogy enőbb munkást lehet övedelmeket is szíahol lehet, beszün-

Megjelent! ZTOJ mérlegén

rn Ignác tiegei egyetem filoláltásán) és portó onél: Cluj Str. Alz Uj Kelet könyvzetes beküldése tt

KÖZGAZDASÁG

Európa legnagyobb élelmi vására

Párizs, április 15. Bár a Párizsi Mintavásárnak az ipari ágakban fennálló jelentőségét számos idegen beutazása is igazolja, felülmúlhatatlansága különösen az élelmiszerterén domborodik ki. Ezek egy valóságos kiállítás képeznek, ami minden ilyenemű európai kiállításnál jelentékenyebb. E kiállításon részt vesz az élelmiszerelőállítások, úgy mint: cukrász, eskoládár, szalámi, konzerv, stb. ter-

melők nagyrésze, ki lesznek állítva továbbá a legteljesebb bor- és szeszital kollekciók, melyek valaha a közönségnek belettek mutatta.

A „Francia borok“ napja, melynek nagy fontosságát tulajdonít a tavaly szervezett Párizsi Mintavásár rendezőse s amelynek élénk sikere volt, ez évben is májusban lesz megtartva, amire Európa nagy városainak vásárlói meg vannak hívva.

Százhatvan iparcikkre és félgártmányra kér Németország vámkedvezményt

Bécs, április 15. A román-német gazdasági tárgyalások kedvező mederben folytak mindaddig, míg a kormány meg nem bukott. A tárgyalások Bécsben folytak le és a bizottság egyik tagja, Fritz Conrad szász képviselő azoknak eddigi eredményéről kijelentette, hogy a legfontosabb kérdés a tárgyalások során a Németország részéről Romániának adandó preferenciás vám volt, amelyet Románia tengerre és

árpára kért. A német delegáció hajlandóan mutatkozott a legnagyobb árkedvezményre, melynek ellenében azt kérte, hogy a román kormány viszont százhatvan iparcikkre és félgártmányra adja meg a legnagyobb vámkedvezményt. A tárgyalások során a preferenciális vámok kérdésében a németek hajlandóan mutakoztak körülbelül 340.000 román származású vágóállat bevitelére az engedélyt megadni.

Meghívó. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara igazgatótanácsa folyó évi április havi teljes ülését április hó 18-án (szombaton) este 8 órakor fogja megtartani a kamara közgyűlési termében (Cal. Maresalul Foch 51. sz., II. emelet) a következő napirenddel: 1. Az ülés megnyitása. 2. Az ügyvezető igazgató jelentése. 3. Ügyforgalmi jelentés. 4. A standardizált tojás kiviteli díjának megszüntetése. 5. 1931. évi zárszámadás. 6. Számvizsgáló bizottság 1931. április 8-i jegyzőkönyve. 7. Bérházépítési ügy. 8. Esetleges indítványok, melyeket kérünk a kamara titkári hivatalához írásban benyújtani. A kereskedelmi és iparkamarák törvény módosításáról szóló törvény és végrehajtási utasítás 12. szak. értelmében az igazgató-

tanács csak az öt alkotó tagok abszolút többségével tanácskozhatik, a 15. szak. 1. bekezdése szerint pedig azok a tanács-tagok, akik 3 havi ülésen egyfolytában nem vesznek részt, szabályszerű szabadság nélkül, lemondottaknak tekintetnek és a tanács helyüket üresnek nyilvánítja. Ha a tagok a fenn összehívott gyűlésen nem jelennek meg a szükséges számban, az igazgatótanács 1931. április 19-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor ugyanazon helyen és ugyanazzal a napirenddel új ülést fog tartani, még az esetben is, ha a tagok csak egynegyedrészre jelennek meg. Cluj, 1931. április hó 9-én. Ing. Ioan F. Negru-tiu s. k. elnök, Căciulă Nicolai s. k. főtitkár.

Színház-Mozi

Roman Opera műsora

Péntek, ápr. 17: Zsidónő. (Hubert Leuer kiváló tenorista vendég szereplésével.)
Vasárnap, ápr. 19 (délután): Sámson és Delila. (Hubert Leuer kiváló tenorista vendég szereplésével.)
Hétfő, ápr. 20: Afrikai nő. (Olcsó helyekkel.)
Szerda, ápr. 22: Rigoletto.
Csütörtök, ápr. 23 (délután): Stradella.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Rózsahelyi Kálmán Kolozsváron. Rózsahelyi Kálmán, a budapesti Nemzeti Színház nagynevű művésze, aki a legőszintébb, legemberibb humor képviselője a magyar színpadon, szombaton, vasárnap és hétfőn vendég szerepléni fog Kolozsváron. Olyan hír ez, amely minden színházjáró ember szívét megdobogtatja. Mert Rózsahelyi Kálmán az egészen nagy művészek sorából való. Arany kedély, derűs bölcsesség és mosolygó szellem jellemzi minden alakítását. Vendég szereplésére olyan darabokat választott, amelyek minden oldalról alkalmasak ragyogó talentumának bemutatására. Mindhárom előadást rendes helyekkel tartja meg a színház.

Leona másodsor. Ma este másodsor adja a színház Zilahy Lajos hatalmas sikerű forradalmi drámáját, a Leonát, amely a tegnapi premiéren valósággal elragadta a közönséget. Az előadást B. bérletben tartják meg.

Az aranyóra. Szép Ernő poétikus, megindító színműve Az aranyóra szerepel a színház péntek esti műsorán.

A hetedik parancsolat tovább folytatja diadalutját a szinkór mozgóban. Janet Gaynort és Charles Farrellt mindenkinek látnia kell!

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Szombat este 9 órakor: Te csak pipálj Ladányi. (Rózsahelyi Kálmán vendég szereplésével. Rendes helyekkel. Bérletszünetben. Ssz. 254.)

Vasárnap d. u. fél 3-kor: A nőtlen férj. Operettujdonosság, Karácsonyi, Kertész, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyekkel. Ssz. 255.)

Vasárnap este 9-kor: A cigány. (Rózsahelyi Kálmán vendég szereplésével. Rendes helyekkel. Bérletszünetben. Ssz. 26.)

Hétfő este 9-kor: A vén gazember. (Rózsahelyi Kálmán bucsufellépése. Rendes helyekkel. 38. Premiérbérlet. Ssz. 257.)

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság CLUJ, P. Unirii (Mátyás kir.-tér) 7.

Betéteket elővös kamat mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

FIÓKJAI: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyváradon és Temesváron.

Saját tőkél 143 millió lei

A FILIÁLT INTÉZETEI: Torda-aranyosmegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Alsófehérmegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Szt.-Kereszturon, Szászregenyvidéki Takaré- és Hitel Rt. Szászregenyben és Népbank Rt. Bánffyhadon, Szamosújvári Hitelbank Rt. Szamosújváron.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végeztetjük Áuraktárai a vasút mellett.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Péntektől kezdve ismét hatalmas dupla műsort vetít a Magyar Színház Mozi. Ugyanis számolva a közönség köréből elhangzott kívánságra, ismét kettős műsort játszik. Színre kerül az utóbbi évek két legnagyobb újdonsága, Emil Jannings grandiózus alkotása: Az Utolsó parancs, hatalmas orosz dráma, Jannings partnere Evelyn Brent, azonkívül a legszenzációsabb vígjátéka a gyönyörű hollywoodi sztárnak, Bébé Danielsnek: A kórus szépe. Könnyekig nevetető vígjáték. Hely árak 10 és 20 lej. Erkelly: 10 lej, földszint és páholy 20 lej.

Pénteken 3, 5 és 7-kor: Nagyszabású dupla műsor: Jannings: az Utolsó parancs és Bébé Daniels: A kórus szépe. Helyárak: 20 és 10 lej.

Szombaton 3, 5 és 7-kor: Jannings: az Utolsó parancs és Bébé Daniels: A kórus szépe. Helyárak: 20 és 10 lej.

Vasárnap csak 5 és 7-kor: Jannings: az Utolsó parancs és Bébé Daniels: A kórus szépe. Helyárak: 20 és 10 lej.

Hétfőn 3, 5 és 7-kor: Jannings: az Utolsó parancs és Bébé Daniels: A kórus szépe. Helyárak: 20 és 10 lej.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPAI

Csütörtök, április 16.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.15: Hírek, időjárás, grammfón. 16: Zenekar. — 17.15: Gyermekek negyedórja. 20.30: Felolvasás. 20.45: Dalest. 21.15: Rádiózenekar. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Eugen Stepat balalajka zenéje. — 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás 5.10: A földművelésügyi minisztérium előadássorozata. 5.40: Magyar nóták. 7: Angol nyelvoktatás. 7.25: Az Operaház színlapjának felolvasása. 7.30: Az Operaház előadása. Offenbach: Hoffmann meséi. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Cigányzene.

Bécs. 22.40: Zenekar.

Berlin. 19.30: Szórakoztató zene. 21.30: Rádiózenekar.

Breslau. 22.45: Régi és új tánczene.

Varsó. 20.30: A filharmonikusok román hangversenye.

Poznan. 20.30: Szoprán, hegedű.

Kattowic. 22.15: Hangv.

Riga. 19.03: Szimf. hangv. Köztük Hamerick: Zsidó trilogia.

Milánó. 21: Opera.

Róma. 21.05: Hangv. Rossini, Boellmann művei.

Prága. 22.20: Orgonajáték.

Pozsony. 18.25: Dalest.

Brünn. 17.55: Grammfón.

Toulouse. 22.45: Orgonajáték. 24: Müdalok.

Oslo. 20.30: Dán hangv.

Hajhullás és hajkorpázás ellen a legjobb szer az
EGGER-PETROL
Kapható minden gyógyszer-tárban és droguerában

Apro hirdetések

Eladó szép ebédliódivány és két jóállapotban levő matrác. Eötvös u. 12., I. e.

Mindennap frissen fejt kóser tehén és bivalytej, valamint egy tehéntől fejt csecsemőtej kapható Schwartz Ignác né vegetárius éttermében. Reg. Ferdinand 10. szám.

Külföldi minták érkeztek. Pontos jutányos kiszolgálás. Broderie kézimunkaelőnyomda, Regina Maria 20.

Kereskedelmit végzett komoly munkaerő minimális fizetésért állást vállal. Levelet „Szerény“ jellegre a kiadóra.

Eladó szép ebédliódivány és két jóállapotban levő matrác. Eötvös u. 12., I. e.

Hat szobából álló irodahelyiség esetleg lakásnak is azonnal kiadó. Ugyanott 2-3 szobás lakások, valamint kisebb irodahelyiségek is kiadók. Str. Nicolae Jorga 3. Generala palota.

Minden regénynél érdekesebb olvasmány

II. Vilmos császár emlékiratai

ESEMÉNYEK ÉS EMBEREK AZ 1878-1918. ÉVEKBŐL
Ára 160 lej helyett 40 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztál. ában. Vidékre 48 lej pénz, vagy bélyeg ellenében portómentes szállítással

Soha

nem volt még ilyen nagy-mérvű árleszállítás a piacon
Atheneum olcsó könyvei

Barbusse: Erő, füzve	68 lej
A. France: Hátrahagyott írásai füzve	34 lej
Heltai: Irók, szimésznök	68 lej
Thackeray: Titmarsch	34 lej
Mihály E.: Az autók elektromos felszerelése	170 lej
Szalay László: Mihály bácsi 194 oldal	51 lej
Blasco Ibanez: Mindenki asszonya 288 oldal	68 lej
Blasco Ibanez: A meghódított tenger 300 oldal	68 lej
Emil Zola: Tírése Raquin 284 oldal	68 lej
René Benjámín: Egy regényes élet 364 oldal	68 lej
Dos Passos: Newyork regénye oldalon, 2 kötet	102 lej
Bainville: Franciaország története 488 oldal, 2 kötet	102 lej
Ady Endre: A minden-titok versei	68 lej
Ady Endre: Uj versek	68 lej
Ady Endre: Illés szekerén	68 lej
Ady Endre: Szeretném ha szeretnének	68 lej
Ady Endre: A magunk szerelme	68 lej
Ady Endre: Ki látott engem	68 lej
Ady antológia 264 oldal, 234 vers	156 lej

Kapható:

Uj Kelet könyvosztályában

Vidékre utárvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett szállítunk.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

A kispártosság kormány

Konok

A miniszter a koncer

Bucuresti-Bu egység kormányát magartatása megpart és a liberális nagy pártoknak

Titulescu építiszteviselőkből áll mellett: 1. Titulescu ügyi tárcákkal is 3. A választások vábára is Titulescu

Az összes pártteletek megtárgyalta este féltíz órákor hogy a tisztviselőt idejére a teljes semlegessé

Titulescu ez semleges hivatalniskterelnökség koncentrációs kö

Bucuresti-Bu Uj Kelet tudós

késő esti órákban olyképpen alakult kormány megalakult. A liberális párt között a meg és az utolsó pillanadta a koncentrá

hez Iorga profess és a nemzeti párt egymással abban, kormányt csak at

ják meg, ha abba csoport is résztve sával ez a feltét szott és a minisz formában terjeszt miután az összes elhárítani, a kö megalakult. Ezt ujságírókkal, sőt táviratozták. Po

ban semmitsem kormány megalakban korainak is b

Szerdán a politikai kezöképpen festet nemzeti parasztp megegyezés, am megegyezés parit

párt száz-száz miniszteri tárcát tárcanélküli minis a kormányba, a megkapja a két t

terelnökségi almir retes, hogy Mani ges választások e va, több mandátu mint amennyi a Duca erre ügyes tette, hogy ebben külön listás válas több mandátum.